

## Nr 8

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1958/59 under åttonde huvudtiteln, avseende anslagen inom ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner m. m.*

(2:a avd.)

### Ecklesiastikdepartementet

1:o) **Ecklesiastikdepartementet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts i propositionen nr 1 under åttonde huvudtiteln framställda förslag (punkt 1, s. 1 och 2 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 3 januari 1958), vilket avser bland annat utbyte av en tjänst som kanslisekreterare i Ao 19 mot en tjänst som förste kanslisekreterare i Ao 23 samt i fråga om medelsanvisning innebär en anslagshöjning med 376 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1958/59, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för ecklesiastikdepartementet, som föranledes av vad departementschefen anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för ecklesiastikdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

#### Avlöningsstat

1. Avlöning till departementschefen . . . . .	47 200
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> . . . . .	827 000
3. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t . . . . .	1 600
4. Ersättning till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i> . . . . .	190 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal . . . . .	516 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> . . . . .	222 200

Summa kronor 1 804 000

c) till *Ecklesiastikdepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 1 804 000 kronor.

2:o) **Ecklesiastikdepartementet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 2 och 3), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Ecklesiastikdepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 115 500 kronor.

## Arkiv, bibliotek och museer

3:o) **Riksarkivet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 3, s. 4—7) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1958/59, vidtaga av departementschefen angiven ändring i personalförteckningen för riksarkivet, dels godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för riksarkivet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59, dels ock till Riksarkivet: *Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 1 114 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *Spångberg* väckt motion (II: 309), vari hemställts, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag om inrättande vid riksarkivet av ytterligare en amanuens tjänst i reglerade befordringsgången.

Beträffande motiveringen för detta yrkande får utskottet hänvisa till motionen.

Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framlagda förslag innebär en anslagshöjning med 137 000 kronor. Förutom av automatiska utgiftsökningar betingas höjningen av förslag om inrättande av en amanuens tjänst i reglerad befordringsgång. Därjämte föreslås ordinariesättning av en kanslibiträdestjänst i Ae 7 samt förändring av en tjänst som bokbindare i Ag 8 till extra ordinarie tjänst i Ae 8 ävensom anvisande jämväl under nästa budgetår av medel för anställning av extra arbetskraft för tolkning av vissa steno- grafiska rådsprotokoll.

*Utskottet* har funnit den förstärkning av riksarkivets vetenskapliga personal, som departementschefen förordat, påkallad, varför utskottet biträder Kungl. Maj:ts förevarande förslag och avstyrker bifall till motionen II: 309.

Utskottet hemställer förty,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 309,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1958/59 vidtaga den ändring i personalförteckningen för riksarkivet, som föranledes av vad departementschefen anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för riksarkivet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

#### A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....	499 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> .....	1 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	462 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....	151 500
Summa kronor	1 114 000

c) till *Riksarkivet: Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 1 114 000 kronor.

4:o) **Riksarkivet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 7 och 8), vilket innebär en anslagshöjning med 9 300 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Riksarkivet: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 89 100 kronor.

5:o) **Riksarkivet: Inköp av arkivalier och tryckta arbeten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, s. 8), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Riksarkivet: Inköp av arkivalier och tryckta arbeten* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 9 000 kronor.

6:o) **Riksarkivet: Fortsatt utgivande av sådana handlingar, som äro av vikt för fäderneslandets historia.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 9 och 10), vilket innebär en anslagshöjning med 1 400 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Riksarkivet: Fortsatt utgivande av sådana handlingar, som äro av vikt för fäderneslandets historia*, för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 1 500 kronor.

7:o) **Lands- och länsarkiven: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, s. 10—12), vilket innebär en anslagshöjning med 135 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för lands- och länsarkiven, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslags-</i>	
<i>vis</i> .....	369 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal .....	424 500
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....	126 500
	Summa kronor 920 000

b) till *Lands- och länsarkiven: Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 920 000 kronor.

8:o) **Lands- och länsarkiven: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 13—15), vilket innebär en anslagshöjning med 28 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lands- och länsarkiven: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 169 300 kronor.

9:o) **Lands- och länsarkiven: Inköp av arkivalier och tryckta arbeten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, s. 15 och 16), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lands- och länsarkiven: Inköp av arkivalier och tryckta arbeten* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 5 200 kronor.

10:o) **Lands- och länsarkiven: Bokbindning och konservering av arkivalier.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, s. 16), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lands- och länsarkiven: Bokbindning och konservering av arkivalier* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 12 700 kronor.

11:o) **Kungl. biblioteket: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11, s. 16—22), vilket innebär en anslagshöjning med 248 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1958/59, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för kungl. biblioteket, som föranledes av vad departementschefen anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för kungl. biblioteket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

#### A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslags-</i>	
<i>vis</i> .....	479 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal .....	793 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....	187 000
	Summa kronor 1 459 000

c) till *Kungl. biblioteket: Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 1 459 000 kronor.

12:o) **Kungl. biblioteket: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12, s. 22—25), vilket innebär en anslagshöjning med 63 200 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kungl. biblioteket: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 255 500 kronor.

13:o) **Kungl. biblioteket: Bokinköp och bokbindning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, s. 25—27), vilket innebär en anslagsminskning med 25 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kungl. biblioteket: Bokinköp och bokbindning* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 420 000 kronor.

14:o) **Stifts- och landsbiblioteken: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14, s. 27—29), vilket innebär en anslagshöjning med 35 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för stifts- och landsbiblioteken, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

## A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....	138 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal .....	156 400
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....	46 600
	Summa kronor 341 000

b) till *Stifts- och landsbiblioteken*: Avlöningar för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 341 000 kronor.

15:o) **Stifts- och landsbiblioteken: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15, s. 29 och 30), vilket innebär en anslagshöjning med 1 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Stifts- och landsbiblioteken: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 11 000 kronor.

16:o) **Stifts- och landsbiblioteken: Bokinköp och bokbindning m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16, s. 30), vilket innebär en anslagshöjning med 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Stifts- och landsbiblioteken: Bokinköp och bokbindning m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 71 700 kronor.

17:o) **Nationalmuseet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17, s. 31—35), vilket innebär en anslagshöjning med 161 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1958/59, vidtaga den ändring i personalförteckningen för nationalmuseet, som för-anledes av vad departementschefen anför;

b) godkänna följande avlöningsstat för nationalmuseet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

## A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....	400 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t .....	4 900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal .....	496 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....	143 100
	Summa kronor 1 044 000

c) till *Nationalmuseet: Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 1 044 000 kronor.

18:o) **Nationalmuseet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, s. 35—38), vilket innebär en anslagsminskning med 24 300 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nationalmuseet: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 144 500 kronor.

19:o) **Nationalmuseet: Underhåll och ökande av samlingarna m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19, s. 38), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nationalmuseet: Underhåll och ökande av samlingarna m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 142 000 kronor.

20:o) **Livrustkammaren: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20, s. 39), vilket innebär en anslagshöjning med 31 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för livrustkammaren, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

#### A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....	136 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t .....	1 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal .....	86 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....	32 800
	Summa kronor 256 000

b) till *Livrustkammaren: Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 256 000 kronor.

21:o) **Livrustkammaren: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, s. 40), vilket innebär en anslagshöjning med 4 600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Livrustkammaren: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 35 500 kronor.

22:o) **Naturhistoriska riksmuseet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 22, s. 40—42) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för naturhistoriska riksmuseet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59, dels ock till Naturhistoriska riksmuseet: Avlöningar för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 1 334 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehått två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Osvald* (I: 234) och den andra inom andra kammaren av herr *Nihlfors* (II: 284), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta dels att den intendentstjänst vid naturhistoriska riksmuseet, som innehåses av filosofie doktorn Herman Persson, skall vara placerad i lönegrad Ae 23, dels ock att räkna upp museets avlöningsanslag med ett belopp av 1 272 kronor.

Beträffande motiveringen för detta yrkande får utskottet hänvisa till motionen I: 234.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag innebär en anslagshöjning med 155 000 kronor, i huvudsak betingad av automatiska utgiftsökningar. Beträffande personalorganisationen föreslås inrättande från och med nästa budgetår av en tjänst som amanuens i reglerad befordringsgång vid museets mineralogiska avdelning. Ett av vetenskapsakademien framfört förslag om uppflyttning av den för filosofie doktorn H. Persson inrättade personliga intendentstjänsten från Ae 21 till Ae 23 har icke förordats av departementschefen.

*Utskottet* biträder Kungl. Maj:ts förevarande förslag och har icke funnit sig böra tillstyrka att den personliga intendentbefattning (Ae 21), som efter förslag av Kungl. Maj:t inrättades för filosofie doktorn Herman Persson från och med budgetåret 1955/56, skulle i enlighet med vad i motionerna I: 234 och II: 284 påyrkats uppflyttas till högre lönegrad (Ae 23). Utskottet avstyrker alltså bifall till nämnda motioner och hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 234 och II: 284,

a) godkänna följande avlöningsstat för naturhistoriska riksmuseet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

#### A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....	700 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t .....	24 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal .....	440 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....	170 000

Summa kronor 1 334 000



b) till *Naturhistoriska riksmuseet: Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 1 334 000 kronor.

23:o) **Naturhistoriska riksmuseet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 23, s. 43 och 44), vilket innebär en anslagshöjning med 35 600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Naturhistoriska riksmuseet: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 181 400 kronor.

24:o) **Naturhistoriska riksmuseet: Materiel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24, s. 44 och 45), vilket innebär en anslagshöjning med 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Naturhistoriska riksmuseet: Materiel m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 234 000 kronor.

25:o) **Statens etnografiska museum: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25, s. 45 och 46), vilket innebär en anslagshöjning med 26 600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning från och med budgetåret 1958/59, vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens etnografiska museum, som föranledes av vad departementschefen anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens etnografiska museum, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

#### A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....	86 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal .....	86 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....	25 000
Summa kronor	197 000

c) till *Statens etnografiska museum: Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 197 000 kronor.

26:o) **Statens etnografiska museum: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26, s. 46 och 47), vilket innebär en anslagshöjning med 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens etnografiska museum: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 63 900 kronor.

27:o) **Statens etnografiska museum: Underhåll och ökande av samlingarna m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27, s. 47), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens etnografiska museum: Underhåll och ökande av samlingarna m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 6 000 kronor.

28:o) **Medelhavsmuseet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28, s. 47 och 48), vilket innebär en anslagshöjning med 12 300 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande stat för medelhavsmuseet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

S t a t

*Avlöningar*

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal	90 600	
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> . . . . .	14 500	105 100

*Omkostnader*

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i> . . . . .	100	
2. Expenser, <i>förslagsvis</i> . . . . .	15 100	15 200

Summa kronor 120 300

b) till *Medelhavsmuseet* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 120 300 kronor.

29:o) **Bidrag till nordiska museet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 29, s. 49), vilket innebär en anslagshöjning med 58 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till nordiska museet* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 516 800 kronor.

30:o) **Bidrag till kulturhistoriska museet i Lund.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30, s. 49), vilket innebär en anslagshöjning med 7 200 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kulturhistoriska museet i Lund* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 86 700 kronor.

31:o) **Bidrag till musikhistoriska museet.** Kungl. Maj:t har (punkt 31, s. 50) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 67 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehåft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Bengtson* och *Ebbe Ohlsson* (I: 178) och den andra inom andra kammaren av herrar *Nihlfors* och *Nelander* (II:201), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta, »dels att befattningen som föreståndare för musikhistoriska museet omorganiseras till en ordinarie tjänst i Ae 24, alternativt som en arvodes-tjänst med heltidstjänstgöring med lön enligt Ag 24, dels ock att det av chefen för ecklesiastikdepartementet för budgetåret 1958/59 föreslagna anslaget av 67 000 kronor till Bidrag till musikhistoriska museet höjes med 9 870 kronor till 76 870 kronor för ovan angivet ändamål».

Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagshöjning med 8 900 kronor. Ett av styrelsen för musikhistoriska museet framlagt av musikaliska akademien biträtt förslag om förändring av arvodestjänsten som museiföreståndare till extra ordinarie tjänst i Ae 24 har departementschefen ej tillstyrkt.

Beträffande motiveringen för det i motionerna I: 178 och II: 201 framställda yrkandet får utskottet hänvisa till motionen I: 178.

*Utskottet* ansluter sig till Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framställda förslag. Enligt utskottets mening tala emellertid goda skäl för att museets föreståndare beredes heltidstjänstgöring, varför utskottet, som likväl icke är berett att tillstyrka bifall till det i motionerna I: 178 och II: 201 gjorda yrkandet, förutsätter att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet riktad på ifrågavarande spörsmål.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 178 och II: 201, till *Bidrag till musikhistoriska museet* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 67 000 kronor.

32:o) **Bidrag till Drottningholms teatermuseum.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32, s. 50 och 51), vilket innebär en anslagshöjning med 8 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Drottningholms teatermuseum* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 43 000 kronor.

33:o) **Bidrag till stiftelsen Thielska galleriet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 33, s. 51), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till stiftelsen Thielska galleriet* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 10 000 kronor.

34:o) **Bidrag till svenska skolmuseet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 34, s. 51), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till svenska skolmuseet* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 3 500 kronor.

35:o) **Bidrag till stiftelsen Carl och Olga Milles' Lidingöhem.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 35, s. 51), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till stiftelsen Carl och Olga Milles' Lidingöhem* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 15 000 kronor.

## Kyrkliga ändamål

36:o) **Domkapitlen och stiftsnämnderna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 36, s. 52—57) föreslagit riksdagen att dels medgiva, att för fortsatt anställande av tillfällig personal vid domkapitlens och stiftsnämndernas kanslier må i enlighet med Kungl. Maj:ts beprövande ur kyrkofonden utgå ytterligare högst 150 000 kronor, dels medgiva, att för biträdes hjälp åt biskoparna må i enlighet med Kungl. Maj:ts beprövande ur kyrkofonden utgå ytterligare högst 30 000 kronor, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1958/59, vidtaga av departementschefen angiven ändring i personalförteckningen för domkapitlen, dels godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för domkapitlen och stiftsnämnderna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59, dels ock till Domkapitlen och stiftsnämnderna: Avlöningar för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 1 028 800 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en automatisk anslagshöjning med 124 700 kronor.

Av statsrådsprotokollet inhämtas bland annat följande.

Domkapitlen i Stockholm, Linköping, Strängnäs, Lund, Göteborg och Karlstad har i sina anslagsäskanden för budgetåret 1958/59 föreslagit utbyte av ett flertal nuvarande tjänster mot högre tjänster och inrättande av vissa nya tjänster. Vissa andra domkapitel har förklarat sig — trots föreliggande behov av personalökning och reglering av nuvarande tjänster — icke för närvarande vilja, i avvaktan på resultatet av den pågående utredningen rörande stiftskansliernas omorganisation, framlägga förslag om inrättande av nya tjänster m. m.

*Departementschefen* har i vad gäller domkapitlens personalorganisation föreslagit ordinariesättning av en kontorsbiträdestjänst vid domkapitlet i

Lund, indragning av en sådan tjänst vid domkapitlet i Uppsala, vilken tjänst nu saknar innehavare, samt vakanssättning av vissa andra kontorsbiträdestjänster vid domkapitlet, vars innehavare uppehåller högre icke-ordinarie tjänster. Departementschefen har anfört bland annat följande.

Den i det föregående nämnda utredningen rörande stiftsstyrelsernas kanslier är ännu icke slutförd. Utredningens resultat torde kunna redovisas tidigast för 1959 års riksdag. De av domkapitlet framlagda förslagen om utbyte av nuvarande tjänster mot högre tjänster och inrättande av nya tjänster är, med vissa undantag, av sådan natur, att de bör närmare prövas vid den blivande översynen av hela stiftsstyrelseorganisationen.

*Utskottet* tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

I detta sammanhang har utskottet funnit sig böra framhålla vikten av att vid den av departementschefen förutskickade översynen av stiftsstyrelseorganisationen erfarenheterna rörande mellaninstansreformens inverkan på stiftskansliernas arbetsbörda och därmed dessas personalbehov beaktas.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att för fortsatt anställande av tillfällig personal vid domkapitlet och stiftsnämndernas kanslier må i enlighet med Kungl. Maj:ts beprövande ur kyrkofonden utgå ytterligare högst 150 000 kronor;

b) medgiva, att för biträdeshjälp åt biskoparna må i enlighet med Kungl. Maj:ts beprövande ur kyrkofonden utgå ytterligare högst 30 000 kronor;

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1958/59, vidtaga den ändring i personalförteckningen för domkapitlet, som föranledes av vad departementschefen anfört;

d) godkänna följande avlöningsstat för domkapitlet och stiftsnämnderna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

#### A v l ö n i n g s s t a t

##### *Utgifter*

#### I. D o m k a p i t l e t i S t o c k h o l m

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....	63 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> .....	3 300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal .....	8 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....	11 600
Summa kronor	86 700

*Stutsutskottets utlåtande nr 8 år 1958*II. Kanslipersonal hos övriga domkapitel  
samt stiftsnämnderna m. m.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....	1 008 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> .....	46 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	535 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....	248 000
Summa kronor	1 838 100

## III. Skoglig personal hos stiftsnämnderna m. m.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....	434 200
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:	
a. Grundbelopp .....	34 200
b. Ersättning till sakkunniga för biträde vid syn av stiftsnämnd m. m., <i>förslagsvis</i> .....	5 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	24 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....	73 500
Summa kronor	571 400

## IV. Kyrkoherdar för döva

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....	115 100
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> .....	600
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....	18 400
Summa kronor	134 100

## V. S a m m a n f a t t n i n g

I. Domkapitlet i Stockholm .....	86 700
II. Kanslipersonal hos övriga domkapitel samt stiftsnämnderna m. m. ....	1 838 100
III. Skoglig personal hos stiftsnämnderna m. m. ....	571 400
IV. Kyrkoherdar för döva .....	134 100
Summa kronor	2 630 300

*Särskilda uppbördsmedel*

Bidrag från kyrkofonden .....	1 601 500
Nettoutgift kronor	1 028 800

e) till *Domkapitlen och stiftsnämnderna: Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 1 028 800 kronor.

37:o) **Domkapitlen och stiftsnämnderna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 37, s. 57—60), vilket innebär en anslagshöjning med 7 300 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Domkapitlen och stiftsnämnderna: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 151 400 kronor.

38:o) **Domkapitlen och stiftsnämnderna: Kostnader för skogsbiträden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 38, s. 60—62), vilket innebär anvisande av ett nominellt belopp av samma storleksordning som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Domkapitlen och stiftsnämnderna: Kostnader för skogsbiträden* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kronor.

39:o) **Domkapitlen och stiftsnämnderna: Reparations- och förbättringsarbeten å biskopsgården i Växjö.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39, s. 62 och 63) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *Domkapitlen och stiftsnämnderna: Reparations- och förbättringsarbeten å biskopsgården i Växjö* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 2 200 kronor;

b) medgiva, att ur kyrkofonden må till samma ändamål utgå likaledes ett belopp av 2 200 kronor.

40:o) **Kleresistaten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 40, s. 64), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kleresistaten* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 7 000 kronor.

41:o) **Vissa ersättningar till kyrkofonden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41, s. 64), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa ersättningar till kyrkofonden* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 5 050 800 kronor.

42:o) **Kurser för utbildande av kyrkomusiker m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 42, s. 64—67), vilket innebär en anslagshöjning med 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kurser för utbildande av kyrkomusiker m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 67 000 kronor.

43:o) **Stipendier för utbildande av präster, förtrogna med finska och lapska språken.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 43, s. 67), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Stipendier för utbildande av präster, förtrogna med finska och lapska språken*, för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 4 800 kronor.

44:o) **Kyrkors underhåll.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 44, s. 67), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kyrkors underhåll* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 kronor.

45:o) **Bidrag till restaurering av Linköpings domkyrka.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 45, s. 68), vilket innebär anvisande endast av ett nominellt belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till restaurering av Linköpings domkyrka* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kronor.

46:o) **Ersättningar till kyrkor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46, s. 68 och 69), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar till kyrkor* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 kronor.

47:o) **Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med friköp av lägenheter å kyrklig jord.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47, s. 69), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med friköp av lägenheter å kyrklig jord*, för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kronor.

48:o) **Bidrag till svenska ekumeniska nämnden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48, s. 69), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till svenska ekumeniska nämnden* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 25 000 kronor.



## Akademier m. m.

49:o) **Bidrag till svenska akademien.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49, s. 70), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till svenska akademien* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 2 300 kronor.

50:o) **Vetenskapsakademien: Bidrag till forskningsinstitutet för experimentell fysik.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 50, s. 70 och 71), vilket innebär en anslagshöjning med 43 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vetenskapsakademien: Bidrag till forskningsinstitutet för experimentell fysik* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 550 800 kronor.

51:o) **Vetenskapsakademien: Bidrag till naturvetenskaplig forskning i Övre Norrland.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51, s. 71), vilket innebär en anslagshöjning med 2 100 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vetenskapsakademien: Bidrag till naturvetenskaplig forskning i Övre Norrland* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 66 300 kronor.

52:o) **Vetenskapsakademien: Bidrag till vetenskaplig verksamhet i övrigt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 52, s. 72), vilket innebär en anslagshöjning med 3 700 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vetenskapsakademien: Bidrag till vetenskaplig verksamhet i övrigt* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 91 800 kronor.

53:o) **Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum m. m.: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 53, s. 72—77), vilket innebär en anslagshöjning med 332 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1958/59, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för de under vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien lydande riksantikvarieämbetet och statens historiska museum m. m., som föranledes av vad departementschefen anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för de under vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien lydande riksanti-

kvarieämbetet och statens historiska museum m. m., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

#### A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis .....	923 800
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal ....	737 800
3. Rörligt tillägg, förslagsvis .....	265 400
Summa kronor	
	1 927 000

c) till *Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum m. m.*: Avlöningar för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 1 927 000 kronor.

**54:o) Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum m. m.: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54, s. 77—79), vilket innebär en anslagshöjning med 4 100 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum m. m.*: Omkostnader för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 320 900 kronor.

**55:o) Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum m. m.: Inredning och utrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 55, s. 79 och 80), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum m. m.*: Inredning och utrustning för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

**56:o) Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Bidrag till avlöningar inom landsantikvarieorganisationen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56, s. 80—82), vilket innebär en anslagshöjning med 120 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Bidrag till avlöningar inom landsantikvarieorganisationen* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kronor.

57:o) **Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Statens historiska museum m. m.: Underhåll och ökande av samlingarna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57, s. 82 och 83), vilket innebär en anslagshöjning med 2 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Statens historiska museum m. m.: Underhåll och ökande av samlingarna* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 52 000 kronor.

58:o) **Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Riksantikvarieämbetet: Vård och underhåll av fornlämningar och byggnadsminnesmärken.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 58, s. 83—85), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Riksantikvarieämbetet: Vård och underhåll av fornlämningar och byggnadsminnesmärken* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 275 000 kronor.

59:o) **Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Riksantikvarieämbetet: Fornminnesinventering.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 59, s. 85 och 86), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Riksantikvarieämbetet: Fornminnesinventering* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 160 000 kronor.

60:o) **Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Ostasiatiska arkeologiska samlingarna: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60, s. 86—88), vilket innebär en anslagsminskning med 10 900 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1958/59, vidtaga den ändring i personalförteckningen för de under vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien lydande ostasiatiska arkeologiska samlingarna, som föranledes av vad departementschefen anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för de under vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien lydande ostasiatiska arkeologiska samlingarna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

## A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	11 800
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	17 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	25 900
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....	6 000
	<hr/>
Summa kronor	60 700

c) till *Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Ostasiatiska arkeologiska samlingarna: Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 60 700 kronor.

61:o) **Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Ostasiatiska arkeologiska samlingarna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 61, s. 88), vilket innebär en anslagshöjning med 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Ostasiatiska arkeologiska samlingarna: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 7 000 kronor.

62:o) **Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 62, s. 89), vilket innebär en anslagshöjning med 44 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för akademien för de fria konsterna med konsthögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

## A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....	296 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> .....	63 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	47 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....	55 000
	<hr/>
Summa kronor	462 000

b) till *Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 462 000 kronor.

63:o) **Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 63, s. 90), vilket innebär en anslagshöjning med 7 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 98 700 kronor.

64:o) **Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Undervisningsmateriel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 64, s. 90 och 91), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Undervisningsmateriel m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 66 300 kronor.

65:o) **Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Stipendier m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 65, s. 91—93) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 80 200 kronor, innebärande en anslagshöjning med 38 000 kronor.

Ifrågavarande reservationsanslag är i gällande riksstat uppfört med 42 200 kronor. Den av Kungl. Maj:t föreslagna uppräknigen av anslaget betingas av förslag om dels höjning av medelsanvisningen till elevernas studieresor med 1 000 kronor, dels ock anvisande av ytterligare 37 000 kronor till konstnärstipendier. *Departementschefen* har beträffande sistnämnda fråga anfört följande.

Vad härefter angår akademiens förslag om utbyggande av de nuvarande konstnärarvodena till ett mera omfattande system av stipendier för redan utbildade, förtjänta konstnärer vill jag som min mening uttala, att jag finner goda skäl tala för att samhället mera aktivt än hittills engagerar sig i ett direkt stöd för den utövande konstnären i dennes arbete. Den stimulans för konstnären och indirekt också för konstlivet i stort, som en ökad stipendiegivning skulle innebära, är från kulturella synpunkter uppenbarligen mycket betydelsefull. Jag vill också erinra om att stipendier av det slag, akademien föreslagit, redan utgår till andra kategorier av yrkesverksamma konstnärer, nämligen dels åt högt förtjänta skönlitterära författare med en total stipendiesumma av för närvarande 100 000 kronor, dels åt musikidkare och tonsättare, för vilka hela stipendiesumman är 40 000 kronor. Ehuru jag icke kan tillstyrka en så stor medelsanvisning till konstnärstipendier som akademien begärt, anser jag mig dock böra förorda en höjning av den nuvarande medelsanvisningen för ändamålet med 37 000 kronor till 40 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av akademien meddela erforderliga föreskrifter rörande utdelningen av ifrågavarande stipendier.

*Utskottet* tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag. Enligt utskottets mening torde de föreskrifter, som komma att utfärdas beträffande utdelning av ovannämnda konstnärstipendier, lämpligen böra i huvudsak ansluta sig till gällande regler för tilldelning av stipendier åt musikidkare och tonsättare.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Stipendier m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 80 200 kronor.

## Universiteten, den medicinska undervisningen m. m.

66:o) **Universitetskanslersämbetet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 71, s. 106—109), vilket innebär en anslagshöjning med 39 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1958/59, vidtaga den ändring i personalförteckningen för universitetskanslersämbetet, som föranledes av vad departementschefen anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för universitetskanslersämbetet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

### A v l ö n i n g s s t a t

1. Arvode till universitetskanslern .....	45 144
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....	150 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal .....	68 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....	32 856
	<hr/>
	Summa kronor 296 000

c) till *Universitetskanslersämbetet: Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 296 000 kronor.

67:o) **Universitetskanslersämbetet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 72, s. 109 och 110), vilket innebär en anslagsminskning med 8 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Universitetskanslersämbetet: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 35 000 kronor.

68:o) **Gemensamma universitetsändamål: Ersättning åt vissa opponenter vid disputationer.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 113, s. 297), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gemensamma universitetsändamål: Ersättning åt vissa opponenter vid disputationer* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 72 000 kronor.

69:o) **Gemensamma universitetsändamål: Naturastipendier åt studerande vid universiteten m. fl. läroanstalter.** I enlighet med

Kungl. Maj:ts förslag (punkt 114, s. 297—305), vilket innebär en anslagshöjning med 2 535 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gemensamma universitetsändamål: Naturastipendier åt studerande vid universiteten m. fl. läroanstalter* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 9 515 000 kronor.

70:o) **Gemensamma universitetsändamål: Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 115, s. 305), vilket innebär en anslagshöjning med 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gemensamma universitetsändamål: Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kronor.

71:o) **Gemensamma universitetsändamål: Resestipendier åt ordinarie lärare m. fl.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 116, s. 305 och 306), vilket innebär en anslagshöjning med 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gemensamma universitetsändamål: Resestipendier åt ordinarie lärare m. fl.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 85 000 kronor.

72:o) **Gemensamma universitetsändamål: Gästföreläsningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 117, s. 306), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gemensamma universitetsändamål: Gästföreläsningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 70 000 kronor.

73:o) **Gemensamma universitetsändamål: Klinisk forskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 118, s. 307 och 308), vilket innebär en anslagshöjning med 139 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1958/59, vidtaga den ändring i personalförteckningen för de kliniska forskartjänsterna, som föranledes av vad departementschefen anfört,

b) godkänna följande stat för de kliniska forskartjänsterna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

## Stat

## Avlöningar

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, förslagsvis .....	345 000	
2. Rörligt tillägg, förslagsvis .....	55 000	400 000

## Omkostnader

1. Sjukvård m. m., förslagsvis .....	100	
2. Reseersättningar, förslagsvis .....	900	1 000

Summa kronor 401 000

c) till *Gemensamma universitetsändamål: Klinisk forskning* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 401 000 kronor.

74:o) **Gemensamma universitetsändamål: Vidareutbildning av läkare.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 119, s. 308 och 309) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gemensamma universitetsändamål: Vidareutbildning av läkare* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

75:o) **Gemensamma universitetsändamål: Ämnes- och fakultetskonferenser.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 120, s. 309 och 310), vilket innebär en anslagshöjning med 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gemensamma universitetsändamål: Ämnes- och fakultetskonferenser* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 kronor.

76:o) **Gemensamma universitetsändamål: Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 121, s. 310 och 311), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gemensamma universitetsändamål: Extra utgifter* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

77:o) **Bidrag till Stockholms högskolors rektorskonvents verksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 122, s. 311 och 312), vilket innebär en anslagshöjning med 15 000 kronor, betingad av förslag om anvisande av detta belopp till den akademiska musikverksamheten vid Stockholms högskolor, hemställer utskottet,



att riksdagen må till *Bidrag till Stockholms högskolors rektorskonvents verksamhet* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

78:o) **Rasbiologiska institutet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 123, s. 312 och 313), vilket innebär en anslagshöjning med 25 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för rasbiologiska institutet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

#### A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman .....	33 700
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal .....	102 300
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....	21 800
Summa kronor	157 800

b) till *Rasbiologiska institutet: Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 157 800 kronor.

79:o) **Rasbiologiska institutet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 124, s. 313), vilket innebär en anslagshöjning med 2 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Rasbiologiska institutet: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

80:o) **Rasbiologiska institutet: Materiel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 125, s. 313 och 314), vilket innebär en anslagsminskning med 6 100 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Rasbiologiska institutet: Materiel m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 kronor.

81:o) **Farmaceutiska institutet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 126, s. 314—317), vilket innebär en anslagshöjning med 83 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1958/59, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för farmaceutiska institutet, som föranledes av vad departementschefen anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för farmaceutiska institutet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

### A v l ö n i n g s s t a t

#### U t g i f t e r

1.	Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....	160 000
2.	Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> .....	10 320
3.	Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:	
a.	Avlöningar till biträdande lärare, assistenter, amanuenser m. m., <i>förslagsvis</i> .....	123 280
b.	Avlöningar till annan icke-ordinarie personal .....	335 100
4.	Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....	79 300
	Summa kronor	708 000

#### S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l

Avkastning av donationsfond .....	7 000
	Nettoutgift kronor 701 000

c) till *Farmaceutiska institutet*: Avlöningar för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 701 000 kronor.

82:o) **Farmaceutiska institutet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 127, s. 317), vilket innebär en anslagshöjning med 23 600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Farmaceutiska institutet*: *Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 80 700 kronor.

83:o) **Farmaceutiska institutet: Materiel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 128, s. 318), vilket innebär en anslagshöjning med 17 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Farmaceutiska institutet*: *Materiel m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 110 000 kronor.

84:o) **Farmaceutiska institutet: Inredning och utrustning av nya lokaler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 129, s. 318 och 319), vilket innebär en anslagsminskning med 20 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Farmaceutiska institutet: Inredning och utrustning av nya lokaler* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

85:o) **Ortnamnskommissionen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 131, s. 319 och 320) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning från och med budgetåret 1958/59, vidtaga av departementschefen angiven ändring i personalförteckningen för ortnamnskommissionen, dels godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för ortnamnskommissionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59, dels ock till Ortnamnskommissionen: Avlöningar för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 164 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehått två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Wahlund* (I: 230) och den andra inom andra kammaren av herr *Brandt* (II: 280), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta, dels att innehavaren av professuren i nordiska språk, särskilt ortnamnsforskning, vid Uppsala universitet skall vara befriad från chefsskapet för svenska ortnamnsarkivet och i stället åläggas full undervisningsskyldighet, dels ock att vid svenska ortnamnsarkivet från och med budgetåret 1958/59 inrätta en särskild arkivchefsbefattning i lönegrad Be 1.

Beträffande motiveringen för de motionsvis gjorda yrkandena torde utskottet få hänvisa till motionen I: 230.

Kungl. Maj:ts förslag innebär ordinariesättning av en kontorsbiträdes-tjänst i Ae 5 samt en automatisk anslagshöjning med 21 800 kronor.

De i motionerna gjorda yrkandena överensstämmer med av universitetet i Uppsala respektive av ortnamnskommissionen framförda förslag, vilka departementschefen ej biträtt.

*Utskottet.* De i motionerna I: 230 och II: 280 gjorda yrkandena innebära för ortnamnsarkivets del en organisationsändring, varom i vederbörande petitaframställningar förslag framförts av dels det större akademiska konsistoriet i Uppsala, dels ock ortnamnskommissionen. Kanslern för rikets universitet har icke biträtt ifrågavarande förslag och departementschefen har icke heller anslutit sig till desamma.

Utskottet är icke berett att på de motionsvis framställda yrkandena tillstyrka genomförandet av den ifrågasatta ändrade anordningen med avseende å arkivets organisation. Utskottet avstyrker därför bifall till de föreliggande motionerna och biträder Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 230 och II: 280,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning från och med budgetåret 1958/59, vidtaga den ändring i personalförteckningen för ortnamnskommissionen, som föranledes av vad departementschefen anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för ortnamnskommissionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

A v l ö n i n g s s t a t

1.	Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	8 700
2.	Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t .....	4 200
3.	Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal..	129 100
4.	Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....	22 000
	Summa kronor	164 000

c) till *Ortnamnskommissionen*: *Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 164 000 kronor.

86:o) **Ortnamnskommissionen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 132, s. 320 och 321), vilket innebär en anslagsminskning med 2 900 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ortnamnskommissionen*: *Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 18 900 kronor.

87:o) **Ortnamnskommissionen: Insamling och bearbetning av vetenskapligt material.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 133, s. 321 och 322), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ortnamnskommissionen*: *Insamling och bearbetning av vetenskapligt material* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 41 000 kronor.

88:o) **Bidrag till institutet för ortnamns- och dialektforskning i Göteborg.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 134, s. 322), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till institutet för ortnamns- och dialektforskning i Göteborg* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 12 000 kronor.

89:o) **Landsmålsarkiven: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 135, s. 322 och 323), vilket innebär en anslagshöjning med 43 600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för landsmålsarkiven, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis .....	8 500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal .....	317 000
3. Rörligt tillägg, förslagsvis .....	50 600
	Summa kronor 376 100

b) till *Landsmålsarkiven*: *Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 376 100 kronor.

90:o) **Landsmålsarkiven: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 136, s. 324), vilket innebär en anslagsminskning med 2 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Landsmålsarkiven: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 20 800 kronor.

91:o) **Landsmålsarkiven: Insamling och bearbetning av vetenskapligt material.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 137, s. 324 och 325), vilket innebär en anslagshöjning med 3 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Landsmålsarkiven: Insamling och bearbetning av vetenskapligt material* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 81 000 kronor.

92:o) **Bidrag till institutet för folkminnesforskning i Göteborg.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 138, s. 325 och 326), vilket innebär en anslagshöjning med 2 600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till institutet för folkminnesforskning i Göteborg* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 28 900 kronor.

93:o) **Ersättning åt sakkunniga i befordringsärenden vid universiteten m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 139, s. 326), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning åt sakkunniga i befordringsärenden vid universiteten m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

94:o) **Bidrag till instituten för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 140, s. 326—331), vilket innebär en anslagshöjning med 120 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till instituten för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 857 000 kronor.

95:o) **Kurser för fortsatt utbildning av befattningshavare i kommunal och social tjänst.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 141, s. 331), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kurser för fortsatt utbildning av befattningshavare i kommunal och social tjänst* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 42 000 kronor.

96:o) **Fortsättnings- och repetitionskurser för läkare.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 142, s. 332), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fortsättnings- och repetitionskurser för läkare* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

97:o) **Garantilånenämnden: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 143, s. 332 och 333), vilket innebär en anslagshöjning med 9 600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för garantilånenämnden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

#### A v l ö n i n g s s t a t

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> .....	14 200
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	50 400
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....	7 900

Summa kronor 72 500

b) till *Garantilånenämnden: Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 72 500 kronor.

98:o) **Garantilånenämnden: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 144, s. 334), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Garantilånenämnden: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

99:o) **Kostnader för avskrivning av vissa studielån med statlig kreditgaranti.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 145, s. 334 och 335), vilket avser sammanförande till ett förslagsanslag av de å riksdagen för innevarande budgetår uppförda förslagsanslagen till **Kostnader för statlig kreditgaranti för vissa studielån** och till **Kostnader för avskrivning av studielån med statlig kreditgaranti till studenter m. fl. samt i anslags hänseende innebär en höjning med 5 000 kronor i jämförelse med det för innevarande budgetår upptagna sammanlagda beloppet under de två nuvarande anslagen**, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för avskrivning av vissa studielån med statlig kreditgaranti* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

100:o) **Bidrag till inventarier i studentbostadshus.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 146, s. 335—337), vilket innebär en anslagshöjning med 300 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till inventarier i studentbostadshus* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 750 000 kronor.

101:o) **Bidrag till Sveriges förenade studentkårer för redigering av ett register över vissa licentiat- och doktorsavhandlingar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 147, s. 337), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Sveriges förenade studentkårer för redigering av ett register över vissa licentiat- och doktorsavhandlingar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 2 200 kronor.

102:o) **Bidrag till anordnande av praktisk-pedagogiska utbildningskurser för blivande läroverkslärare m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 148, s. 337 och 338), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av praktisk-pedagogiska utbildningskurser för blivande läroverkslärare m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 42 000 kronor.

## Skolöverstyrelsen, anstalter för lärarutbildning m. m.

103:o) **Skolöverstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 169, s. 409—421) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1958/59, vidtaga av departementschefen angivna ändringar i personalförteckningen för skolöverstyrelsen, dels godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för skolöverstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59, dels ock till Skolöverstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 5 480 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehått

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Lundström* och *Anders Johansson* (I: 237) och den andra inom andra kammaren av herrar *Carlsson* i Stockholm och *Löfgren* (II: 287), i vilka hemställts, att riksdagen i anslutning till skolöverstyrelsens i statsverkspropositionen för åttonde huvudtiteln redovisade äskanden måtte besluta inrättandet av tjänst i skolöverstyrelsen som konsulent för trafikundervisningen i lönegrad Ag 21, samt att vederbörande avlöningsanslag uppräknas med erforderligt belopp;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Hamrin-Thorell* (I: 238) och den andra inom andra kammaren av fröken *Vinge* (II: 288), i vilka hemställts, att riksdagen måtte anvisa medel för förstärkning av personalen inom skolöverstyrelsen med en tjänst som konsulent för skolmältider i lönegrad Ae 21 från och med budgetåret 1958/59.

Beträffande motiveringen för de motionsvis gjorda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna I: 237 och I: 238.

Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framställda förslag — innebarande en anslagshöjning med 713 000 kronor — avser, förutom vissa automatiska utgiftsändringar, huvudsakligen följande förstärkningar av överstyrelsens personalorganisation m. m.:

- 1) utbyte av två amanuéstjänster i reglerad befordringsgång mot två tjänster som förste byråsekreterare i Ae 21,
- 2) fortsatt dubbling av en undervisningsrådstjänst (organisationsavdelningen),
- 3) utbyte av en kontorsbiträdestjänst i reglerad befordringsgång på organisationsavdelningens femte rotel mot en kontoristtjänst i Ae 9,
- 4) inrättande av en tjänst som byrådirektör i Ae 26 (planerings- och byggnadsroteln),



- 5) inrättande av en tjänst som kansliskrivare i Ao 10 (administrativa avdelningen),
- 6) omvandling av nuvarande deltidsbefattningen som folkhögskolinspektör till heltidstjänst,
- 7) inrättande av en kanslibiträdestjänst i Ae 7 (folkbildningsroteln),
- 8) inrättande av två kontorsbiträdestjänster i reglerad befordringsgång och en expeditivsvaktjänst i Ag 7 samt ordinariesättning av två tjänster som expeditivsvakt i Ae 7 (kanslisektionen).

Det i *motionerna I: 237* och *II: 287* gjorda yrkandet om inrättande av en tjänst som konsulent för trafikundervisningen i Ag 21 och det i *motionerna I: 238* och *II: 288* framställda förslaget om inrättande av en tjänst som konsulent för skolmåltider i Ae 21 överensstämmer med av skolöverstyrelsen framlagda men av departementschefen ej biträdda äskanden.

*Utskottet.* Den utökning för nästa budgetår av konsulentorganisationen inom skolöverstyrelsen, varom i ovannämnda motioner hemställts, har utskottet icke funnit sig böra tillstyrka. Med biträdande av Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framlagda förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna *I: 237* och *II: 287* samt *I: 238* och *II: 288*,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1958/59, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för skolöverstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen anført;

b) godkänna följande avlöningsstat för skolöverstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

#### A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....	2 003 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> .....	445 000
3. Arvoden till experter och tillfällig personal m. m., <i>förslagsvis</i> .....	110 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	2 242 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....	680 000
	Summa kronor 5 480 000

c) till *Skolöverstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 5 480 000 kronor.

104:o) **Skolöverstyrelsen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 170, s. 421—424) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 800 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 853 000 kronor. Kungl. Maj:ts förslag innebär uppräknig av anslagsposten till reseersättningar och av delposterna till bränsle, lyse och vatten samt övriga expenser med respektive 21 000, 10 000 och 53 000 kronor. Å andra sidan föreslås sänkning av anslagsposterna till sjukvård och till publikationstryck med respektive 1 000 och 119 000 kronor samt uppräknig av särskilda uppbördsmedel med 20 000 kronor.

*Utskottet.* Departementschefen har under delposten till övriga expenser beräknat ett belopp av 3 000 kronor för åtgärder i samband med arkiveringen av skolornas hälsokort. Utskottet har funnit sig böra förorda denna medelsanvisning. Utskottet förutsätter dock att beloppet i fråga icke kommer att ställas till skolöverstyrelsens förfogande innan närmare utredning förebragts om och i så fall huru samt i vilken utsträckning ifrågavarande hälsokort framdeles böra arkiveras.

Kungl. Maj:ts i övrigt under förevarande punkt framställda förslag har icke givit utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Skolöverstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 800 000 kronor.

105:o) **Länsskolnämnderna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 174, s. 447—453) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen angiven personalförteckning för länsskolnämnderna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59, dels godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för länsskolnämnderna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59, dels ock till Länsskolnämnderna: Avlöningar för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 3 859 000 kronor.

Vid 1956 års riksdag beslöts (prop. 182; KSU 1; Rskr 420) att länsskolnämnder skulle inrättas samt att de skulle påbörja sin verksamhet den 1 juli 1958. Det uppdrogs åt Kungl. Maj:t att fatta de beslut och vidtaga de åtgärder i övrigt, som erfordrades för upprättande av den sålunda beslutade regionala skolledningen. Jämlikt kungörelsen 1956:616 skall länsskolnämnderna vara regionala statsmyndigheter på skolväsendets område och i regel vara förlagda till residensstäderna. Länsskolnämnden skall utgöras av sju ledamöter, av vilka fyra i regel skall utses av vederbörande läns

landsting och tre av respektive skolöverstyrelsen, överstyrelsen för yrkesutbildning och vederbörande länsstyrelse.

Förutnämnda riksdagsbeslut innebär vidare bland annat, att de nuvarande folkskolinspektörstjänsterna från och med den 1 juli 1958 skall omändras till skolinspektörstjänster, att antalet dylika tjänster från nämnda datum skall utökas med fyra till sammanlagt femtiofem samt att vid nämnderna jämväl skall finnas sammanlagt tjugofyra förste byråsekreterare, likaledes tjugofyra kanslibiträden, en amanuens i reglerad befordringgång och femton kontorsbiträden.

*Departementschefen*, som erinrar om att 1957 års riksdag beslutat, att på personalförteckningen för länskolnämnderna från och med budgetåret 1958/59 skall vara uppförda femtiofem skolinspektörstjänster i lönegrad Bo 1, föreslår, att förste byråsekreterartjänsterna och kanslibiträdets tjänsterna göres ordinarie redan från början och alltså uppföres på personalförteckningen i lönegraderna Ao 23 respektive Ao 7. I vad gäller den nuvarande tjänsten som nomadskolinspektör i Ao 26 förordar departementschefen, att denna — i likhet med de nya skolinspektörstjänsterna — placeras i Bo 1.

Kungl. Maj:ts förslag avser jämväl anvisande av medel till vissa arvoden och ersättningar m. m.

*Utskottet* tillstyrker bifall till vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit.

I detta sammanhang har utskottet funnit sig böra beröra spørsmålet om nomadskolväsendets ledning.

Frågan om nomadskolväsendets organisation och därmed sammanhängande spørsmål är för närvarande föremål för utredning genom jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 25 januari 1957 av dåvarande chefen för ecklesiastikdepartementet tillkallade särskilda sakkunniga (1957 års nomadskolutredning).

I direktiven för utredningens arbete erinras bland annat om att 1951 års skolstyrelseutredning i det betänkande som låg till grund för 1956 års riksdagsbeslut om skolväsendets lokala och regionala ledning förordade en omprövning av formerna för nomadskolväsendets ledning och administration, vari möjligen också borde inbegripas hela nomadundervisningens organisation. I vad gäller nomadskolväsendets lokala och regionala ledning uttalar departementschefen i direktiven, att denna självfallet bör vara utformad på det sätt som bäst tjänar nomadundervisningens syften. Någon bundenhet eller anpassning till vad som gäller för den lokala och regionala ledningen av det allmänna skolväsendet är, enligt departementschefen, icke utan vidare given. De sakkunniga bör förutsättningslöst pröva frågan med hänsyn till vad som från olika synpunkter är lämpligast för att åstadkomma

och stödja en effektiv undervisning. Några särskilda riktlinjer för utredningen i denna del har departementschefen därför ansett icke böra uppställas i annan mån än att vid utredningen bör noggrant övervägas formerna för det inflytande, som nomaderna även i fortsättningen självfallet bör ha beträffande sitt skolväsen samt att i fråga om de rent administrativa och kamerala angelägenheterna undersökes de utvägar till förenklingar, som kan vara möjliga i detta avseende.

I anslutning till departementschefens nu refererade uttalanden i direktiven för nomadskolutredningen vill utskottet framhålla, att det torde kunna ifrågasättas huruvida det framdeles föreligger ett verkligt behov av en särskild nomadskolinspektör. Utskottet förutsätter, att nomadskolutredningen upptager denna fråga till närmare bedömande.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,  
att riksdagen må

- a) godkänna följande personalförteckning för länskolnämnderna att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

#### Personalförteckning

<i>Tjänstemän å ordinarie stat</i>	Lönegrad
55 skolinspektörer .....	Bo 1
1 nomadskolinspektör .....	Bo 1
24 förste byråsekreterare .....	Ao 23
24 kanslibiträden .....	Ao 7

- b) godkänna följande avlöningsstat för länskolnämnderna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

#### Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....	2 597 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> .....	258 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar till experter och tillfällig personal m. m., <i>förslagsvis</i> .....	334 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	220 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....	450 000
Summa kronor	3 859 000

- c) till *Länskolnämnderna*: Avlöningar för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 3 859 000 kronor.

106:o) **Länsskolnämnderna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 175, s. 453—455) hemställer utskottet,  
att riksdagen må till *Länsskolnämnderna: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 1 121 000 kronor.

107:o) **Lärarhögskolan i Stockholm: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 176, s. 456—464), vilket innebär en anslagshöjning med 1 431 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1958/59, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för lärarhögskolan i Stockholm, som föranledes av vad departementschefen anført;

b) godkänna följande avlöningsstat för lärarhögskolan i Stockholm, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

#### A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....	1 904 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> .....	360 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> .....	2 465 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....	673 000
Summa kronor	5 402 000

c) till *Lärarhögskolan i Stockholm: Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 5 402 000 kronor.

108:o) **Lärarhögskolan i Stockholm: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 177, s. 464—467), vilket innebär en anslagshöjning med 26 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lärarhögskolan i Stockholm: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 411 000 kronor.

109:o) **Lärarhögskolan i Stockholm: Materiel, böcker m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 178, s. 467 och 468), vilket innebär en anslagsminskning med 15 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lärarhögskolan i Stockholm: Materiel, böcker m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

110:o) **Resestipendier åt lärare vid folkskoleseminarier.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 180, s. 469) hemställer utskottet,  
att riksdagen må till *Resestipendier åt lärare vid folkskoleseminarier* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 10 500 kronor.

111:o) **Statens skolköksseminarium: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 181, s. 469—473), vilket innebär en anslagshöjning med 55 000 kronor, hemställer utskottet,  
att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens skolköksseminarium, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....	156 700
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t .....	900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> .....	186 100
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....	40 300
Summa kronor	384 000

b) till *Statens skolköksseminarium: Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 384 000 kronor.

112:o) **Statens skolköksseminarium: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 182, s. 473), vilket innebär en anslagshöjning med 4 400 kronor, hemställer utskottet,  
att riksdagen må till *Statens skolköksseminarium: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 kronor.

113:o) **Bidrag till fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 183, s. 473 och 474), vilket innebär en anslagshöjning med 144 900 kronor, hemställer utskottet,  
att riksdagen må till *Bidrag till fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 907 100 kronor.

114:o) **Bidrag till seminariet för huslig utbildning i Umeå.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 184, s. 474 och 475), vilket innebär en anslagshöjning med 95 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till seminariet för huslig utbildning i Umeå* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 378 000 kronor.

115:o) **Bidrag till Göteborgs skolköksseminarium.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 185, s. 475), vilket innebär en anslagshöjning med 68 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Göteborgs skolköksseminarium* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 167 000 kronor.

116:o) **Bidrag till vissa handarbetsseminarier.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 186, s. 475 och 476), vilket innebär en anslagshöjning med 122 400 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa handarbetsseminarier* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 246 400 kronor.

117:o) **Studiestipendier åt lärarinnor på det husliga området.** I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Hamrin-Thorell* (I: 242) och den andra inom andra kammaren av fröken *Vinge* (II: 292) har hemställts, att riksdagen måtte ställa ett anslag av 8 000 kronor till skolöverstyrelsens förfogande för att användas till studiestipendier för lärarinnor på det husliga området.

Till stöd för det i motionerna framställda yrkandet har anförts följande.

Fortbildningsmöjligheterna för lärarpersonal, som inom landet vill tillägna sig högre huslig utbildning, är för närvarande mycket begränsade. Flera lärarinnor har därför under stora ekonomiska uppoffringar skaffat sig högre utbildning i utlandet främst i Amerikas förenta stater. Många som är lämpade för tjänst vid seminarier saknar emellertid ekonomiska möjligheter att studera utomlands, vilket är till men för utbildningen. Skolöverstyrelsen har under en följd av år hemställt om studiestipendier för lärarinnor på det husliga området. Framställningarna har dock inte föränlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd. För budgetåret 1958/59 har skolöverstyrelsen begärt sammanlagt 8 000 kronor.

Frågan om högre huslig utbildning utreds för närvarande av 1953 års lärarinneutbildningskommitté. Innan resultatet av denna utredning föreligger och några lärarinnor med högre utbildning finns att tillgå, måste provisoriska åtgärder vidtagas. I annat fall står vi inför den situationen, att den nya föreslagna seminarier reformen blir svår att genomföra av brist på kompetenta lärare i fackämnen.

*Utskottet.* Ehuru i och för sig goda skäl tala för att medel anvisas för det i motionerna I: 242 och II: 292 angivna ändamålet har utskottet i nuva-

rande läge icke ansett sig böra förorda bifall till motionerna. Utskottet hemställer därför,

att motionerna I: 242 och II: 292 icke må av riksdagen bifallas.

118:o) **Bidrag till August Abrahamsons stiftelse för slöjdläro- utbildning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 187, s. 477—478), vilket innebär en anslagshöjning med 10 000 kronor, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Bidrag till August Abrahamsons stiftelse för slöjdläro- utbildning* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 110 000 kronor.

119:o) **Särskoleseminariet i Stockholm.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 188, s. 478), vilket innebär en anslagshöjning med 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Särskoleseminariet i Stockholm* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 80 000 kronor.

120:o) **Bidrag till Ericastiftelsen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 189, s. 478—482), vilket innebär en anslagshöjning med 21 100 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Ericastiftelsen* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 146 200 kronor.

121:o) **Kurser för lärare m. fl.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 190, s. 482—488), vilket avser dels sammanförande till ett reservationsanslag av tre för innevarande budgetår å riksstaten uppförda reservationsanslag avseende lärares fortbildning m. m., nämligen anslagen till Kurser för lärare vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter, Fortbildningskurser i hygien för lärare, skolläkare och skolsköterskor och Kurser för lärare m. fl. vid läroanstalter tillhörande folkundervisningen, dels ock anvisande under anslaget av medel till lärarhögskolans vidareutbildning och till kurser för utbildning av lärare i kvinnlig slöjd vid folkskolor samt i anslagshänseende innebär en sammanlagd höjning med 262 800 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kurser för lärare m. fl.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 1 393 900 kronor.



## Allmänna läroverken m. m.

122:o) **Allmänna läroverken: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 192, s. 489—519) föreslagit riksdagen att

dels besluta, att realskolan för gossar i Malmö samt samrealskolorna i Brännkyrka i Stockholm och Värnamo från och med budgetåret 1958/59 eller den senare tidpunkt, Kungl. Maj:t bestämmer, skall ombildas till högre allmänna läroverk med den linjeorganisation Kungl. Maj:t bestämmer, skolande ombildningen tillgå sålunda, att första ringen vid ombildningen omedelbart upprättas och sedan ytterligare en ring per år, till dess gymnasiet är i sin helhet färdigbildat; allt under villkor att kommunen åtager sig de skyldigheter, som enligt läroverksstadgan ankommer på läroverkskommun;

dels besluta, att ett treårigt, för manlig och kvinnlig ungdom öppet försöksgymnasium från och med budgetåret 1958/59 eller den senare tidpunkt, Kungl. Maj:t bestämmer, skall successivt upprättas i Västertorp i Stockholm under villkor att Stockholms stad åtager sig dels de skyldigheter, som enligt läroverksstadgan ankommer på läroverkskommun, dels ock att för anskaffande av undervisningsmateriel och bibliotek bevilja ett engångsbidrag av 10 000 kronor;

dels besluta, att ett treårigt, för manlig och kvinnlig ungdom öppet försöksgymnasium från och med budgetåret 1959/60 eller den senare tidpunkt, Kungl. Maj:t bestämmer, skall successivt upprättas i Nacka under villkor att Nacka stad åtager sig dels de skyldigheter, som enligt läroverksstadgan ankommer på läroverkskommun, dels ock att för anskaffande av undervisningsmateriel och bibliotek bevilja ett engångsbidrag av 10 000 kronor;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa linjeorganisationen vid de föreslagna försöksgymnasierna i Västertorp och Nacka;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1958/59, vidtagna de ändringar i personalförteckningen för de allmänna läroverken, som föranledes av vad departementschefen förordat;

dels godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för de allmänna läroverken, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59;

dels ock till Allmänna läroverken: Avlöningar för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 195 000 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *Helén* och fröken *Vinge* väckt motion (II: 397), i vilken hemställts, att riksdagen måtte dels beträffande gymnasiernas lokalisering uttala, att riksdagen vidhåller den uppfattning, åt vilken 1957 års riksdag

givit uttryck, dels beträffande gymnasiestudiernas längd uttala, att ställning skall tagas i samband med det beslut som avses komma att fattas, när efter vederbörliga utredningar den provisoriska gymnasireformen avlöses av en mera slutgiltig.

För huvudpunkterna i Kungl. Maj:ts förslag — som för nästa budgetår innebär en sammanlagd anslagshöjning med 29 800 000 kronor — torde få lämnas följande redogörelse.

**Förstatligande av kommunala gymnasier.** Vid 1952 års riksdag beslöts förstatligande av sex kommunala gymnasier, 1953 följde en andra grupp bestående av sex gymnasier, 1954 en tredje grupp bestående av fem gymnasier, 1955 en fjärde grupp bestående av sex gymnasier, 1956 en femte grupp bestående av fem gymnasier och 1957 en sjätte grupp bestående av fyra gymnasier. För nästa budgetår föreslår Kungl. Maj:t förstatligande av tre kommunala gymnasier, nämligen gymnasierna i Malmö (anknutet till realskolan för gossar), Brännkyrka i Stockholm och Värnamo.

**Försöksgymnasier.** Försöksgymnasiet i Nederkalix omfattar för närvarande en allmän linje och en reallinje. Linjeorganisationen beräknas nästa år komma att utökas med en latinlinje.

Kungl. Maj:t föreslår upprättande av två nya försöksgymnasier, dels från och med budgetåret 1958/59 av ett försöksgymnasium i Västertorp i Stockholm, dels från och med läsåret 1959/60 av ett försöksgymnasium i Nacka, båda treåriga och i första hand avsedda för elever från enhetsskolans klass 9 g.

**Kompletteringsgymnasier.** Beträffande kompletteringsgymnasiet i Stockholm föreslår Kungl. Maj:t inrättande av en kanslibiträdets-tjänst i lönegrad Ae 7 på rektorsexpeditionen. Därutöver föreslås anvisande av ett belopp av 15 000 kronor till anställande av tillfällig personal inklusive assistent åt rektor.

**Lärartjänster m. m.** Kungl. Maj:ts förslag innebär — förutom automatiska utgiftsändringar — huvudsakligen följande:

- 1) uppflyttning i högre lönegrad av rektorstjänsterna vid den realskola och de två samrealskolor, som föreslås ombildade till högre allmänna läroverk,
- 2) inrättande av rektorstjänster i Bp 1 vid försöksgymnasiet i Göteborg, försöksgymnasiet i Västertorp i Stockholm och kompletteringsgymnasiet i Stockholm,
- 3) inrättande av följande antal nya ordinarie tjänster nämligen 64 lektorstjänster, 288 adjunktstjänster och 27 övningslärartjänster,
- 4) inrättande av en tjänst som extra övningskollärare vid enhetsskollinjen vid statens normalskola.

Den nuvarande uppdelningen i personalförteckningen av övningslärar-

tjänster i två lönegrader föreslås slopad; tjänsterna skola i stället uppföras som alternativa tjänster.

**V a k t m ä s t a r t j ä n s t e r.** Beträffande dessa tjänster innebär Kungl. Maj:ts förslag dels inrättande i samband med ombildningen av samrealskolan i Värnamo till högre allmänt läroverk av en ordinarie vaktmästartjänst i Ao 8 genom ombildning av där nu inrättad vaktmästartjänst i Ao 7, dels ordinariesättning i lönegraden Ao 7 av fem extra ordinarie tjänster i motsvarande lönegrad, dels ombildning av en vaktmästartjänst i Ae 7 till en värmeskötartjänst i Ao 8 vid samrealskolan i Blackeberg i Stockholm, dels ock inrättande av nio nya vaktmästartjänster i Ae 7.

**K o n r e k t o r e r.** 1956 års riksdag bemyndigade Kungl. Maj:t att inrätta högst 10 biträdande rektorstjänster under förutsättning att rektor vid läroverket förordnats som skolchef i läroverkskommun och att antalet lärjungar vid läroverket uppgår till minst 600.

*Skolöverstyrelsen* har i sina anslagsäskanden framfört förslag, om att vid allmänna läroverk och högre kommunala skolor där lärjungeantalet överstiger 600 skall oberoende av om vederbörande rektorer innehar skolchefs-befattning efter överstyrelsens beprövande få inrättas konrektorstjänster. Konrektor skall vara rektors närmaste man och skall kunna övertaga och på eget ansvar sköta vissa av de pedagogiska uppgifter som ankommer på rektor. Han skall förordnas av överstyrelsen på viss tid och utses bland läroverkets ordinarie lärare. I likhet med rektorerna anses konrektor böra erhålla dels ekonomisk gottgörelse, dels ock nedsättning i undervisnings-skyldigheten.

*Statskontoret* har icke biträtt överstyrelsens ifrågavarande förslag, särskilt som verkningarna av skolstyrelse- och realskolereformerna på rektorernas arbetsbörda enligt statskontorets mening icke för närvarande låte sig överblicka.

*Departementschefen* har icke framlagt förslag om inrättande av konrektorstjänster. Departementschefen har emellertid framhållit, att han ägnat särskild uppmärksamhet åt frågan, vilka åtgärder som inom ramen för till buds stående resurser lämpligen kunde vidtagas för att i möjligaste mån lätta den icke-pedagogiska delen av arbetsbördan och i övrigt förbättra situationen för rektorerna. Departementschefen har erinrat om den förbättring av lönerna för rektorerna vid de högre allmänna läroverken, varom beslut fattats vid 1957 års riksdag, och samma riksdags beslut att inrätta befattningar som biträdande rektor vid de läroverk där rektor förordnats som förste rektor i kommunen. Förslag till viss förstärkning av kuratorsinstitutionen och av biträdeshjälpen på rektorsexpeditionerna framlägges av departementschefen för detta års riksdag. För befattningarna som biträdande rektor räknar departementschefen med en anslagsförstärkning av omkring 125 000 kronor.

**S k o l k u r a t o r e r.** Kungl. Maj:ts förslag innebär inrättande av två heltidstjänster som skolkurator, avsedda för läroverk, där kurator jämväl handhar handledning av kuratorspraktikanter. För kuratorsverksamheten i övrigt beräknas oförändrad medelsanvisning, vilket innebär en förstärkning av medelsanvisningen till ifrågavarande ändamål med i runt tal 40 000 kronor.

Annat arbete för lärare än undervisning. Skolöverstyrelsen har föreslagit, att för lärare som kommit att framstå som olämpliga för sitt yrke en anordning, varigenom läraren anvisas annat arbete än undervisning, skall kunna komma till användning i sådana fall då nu möjliga åtgärder (t. ex. förflyttning, sjukpension) befunnits icke lämpligen bära vidtagas. Överstyrelsen hemställer om bemyndigande att från och med den 1 juli 1958 försöksvis få vidtaga sådana anordningar beträffande tio lärartjänster.

Av statsrådsprotokollet inhämtas härom bland annat följande.

Skolöverstyrelsen bemyndigas att efter överenskommelse med ifrågavarande lärare och, i förekommande fall, vederbörande institution anvisa läraren annat arbete än undervisning, varvid han dock bibehålles vid den egna tjänsten. I första hand avses arbete inom undervisningsväsendet under överstyrelsens insende. Ingriper åtgärderna i skolledarens eller andra lärares tjänsteåligganden, förutsättes att åtgärderna företages i samförstånd med dessa. Initiativet förutsättes ofta komma att tagas av läraren själv.

Beträffande uppgifter, som här kommer i fråga, är att nämna särskilt följande i läroverksstadgan § 133 mom. 5 och 7 angivna: granskning av herbarier, vård av undervisningsmateriel, uppsikt vid skrivningar och andra arbeten. Vidare kan arbetsuppgifter vid ämnesinstitutioner komma i betraktande. Även sådant arbete med förteckningar, som avses i § 137 mom. 1, synes värt beaktande liksom katalogisering av boksamlingar m. m. i läroanstalten. Dylika arbeten måste nu ofta skjutas på framtiden. Vissa andra biblioteksuppgifter samt vården av film- och bildbandsarkiv bör kunna i vissa fall anförtros här avsedda lärare. Av arbeten på rektorsexpedition kan exempelvis de, som avser inventarieförteckning och tjänstematrikel, komma i fråga.

Om lämpliga arbetsuppgifter vid en skola ej skulle bereda läraren full sysselsättning, bör i ort med ett flertal skolor sådan tjänstgöring kunna ävägbringas genom att läraren fullgör uppgifter av ifrågavarande art vid flera skolor i likhet med vad som nu kan ske enligt övningsläroverksstadgan.

Med hänsyn till att ifrågavarande lärare kommer att utföra för undervisningsväsendet nyttigt arbete, bör de alltjämt komma i åtnjutande av ferier och ej, såsom vid förflyttning till annat verksamhetsområde blir fallet, avstå från denna förmån för att i stället erhålla semester. De bör kunna uppflyttas i löneklass enligt vanliga regler för lärare och ha sin pensionsrätt oförkränkt. Deras tjänster skulle alltjämt vara placerade vid samma skolor som förut, och möjlighet föreligga att återtaga utövningen av den egentliga lärartjänstgöringen. Är de nya arbetsuppgifterna förenade med särskilt arvode — t. ex. vissa bibliotekarieuppgifter — bör sådant arvode lämpligen icke utgå.

Beträffande lärare, som helt avlönas med statsmedel och som tjänstgör vid skolor, där avlöningen bestrides på samma sätt, torde anordningen icke medföra lönetekniska olägenheter. Samma torde bliva förhållandet, om annorledes avlönad lärare tages i anspråk för uppgifter vid skolor av samma typ endast inom den kommun, vid vars skolväsen han är anställd. Innehavare av tjänstebostad bör kunna bibehållas vid denna förmån, oavsett fördelningen av hans tjänstgöringsskyldighet. För andra fall kan uppstå behov av särskilda bestämmelser, beträffande vilka beslut torde bära meddelas av Kungl. Maj:t efter förslag av skolöverstyrelsen.

Statskontoret finner att frågan om vissa lärares tjänstgöring i princip bör lösas i ett större sammanhang. Beträffande överstyrelsens utformning av förslaget uttalar statskontoret följande. De arbetsuppgifter, som enligt överstyrelsens mening borde ankomma på för undervisning olämplig lärare, synes i huvudsak vara sådana, som enligt läroverksstadgan ingår i lärares undervisningsskyldighet. Skall en dylik lösning — om vars lämplighet statskontoret icke vill uttrycka någon uppfattning — godtagas, bör i möjligaste mån lärare, som slipper ifrån sådana åligganden som avses i läroverksstadgans 133 § 5 och 7, i stället övertaga den undervisning, från vilken den olämplige läraren befriats. Anledning att låta den sistnämnde läraren i fortsättningen få åtnjuta ferier synes alls icke föreligga, allrahelst som han i regel torde kunna utnyttjas för schemaläggning och annat arbete på rektorexpeditionerna under ferierna. Överhuvudtaget synes det angeläget — även om det för det helt övervägande flertalet lärare och andra tjänstemän icke torde te sig lockande att bli överförd till specialstat av nu diskuterad typ — att den särskilda tjänstgöringen icke framstår som förmånlig i förhållande till den tidigare.

Statens lönenämnds majoritet finner icke tillräckliga skäl anförda för att ifrågasvara lärare under annan tjänstgöring än undervisning skall erhålla förmånligare ställning i fråga om semester och tjänstgöringsförhållanden i övrigt än vad som eljest gäller i fråga om annan personal än lärarpersonal.

Departementschefen tillstyrker förslaget, att tio lärare försöksvis i mån av behov skall kunna anförtros andra arbetsuppgifter än undervisning, under förutsättning att de föreslagna anordningarna icke skall medföra några särskilda kostnader för statsverket.

Vissa gymnasiefrågor. Beträffande gymnasieorganisationen har departementschefen (s. 516 o. 517) gjort vissa principuttalanden. Enligt departementschefens mening är det från samhällets synpunkt av största vikt, att de växande ungdomskullarnas krav på gymnasial utbildning blir i möjligaste mån tillgodosett. Utökningen av gymnasieorganisationen synes departementschefen i första hand böra ske genom utvidgning av befintliga gymnasier. Av pedagogiska och skolsociala skäl bör dock ett gymnasium inte tillåtas växa över en viss gräns. I andra hand bör gymnasiekapaciteten därför ökas genom att nya gymnasier upprättas. För egen del räknar departementschefen med att de nya gymnasierna skall vara treåriga, där inte särskilda förhållanden föranleder annan organisation.

I motionen II: 397 har erinrats om att i de vid 1957 års riksdag väckta, likalydande motionerna I: 283 och II: 328 beträffande gymnasiernas lokaliseringsfrågor framhölls, att lokaliseringen av nya gymnasier tycktes för närvarande följa principen att antalet inackorderade elever skulle hållas så lågt som möjligt. Största möjliga antal elever borde nå gymnasieorten efter högst en timmes resa. Ur både samhällets och elevernas synpunkt erbjöde så belägna gymnasier utan tvivel betydande fördelar. Genom att man undveke inackordering bleve kostnaderna lägre både för den studiehjälpsamhället lämnade och för de utgifter som åvilade eleverna och deras målsmän. De senare satte dessutom mycket stort värde på att få behålla sina barn i hemmet även sedan de övergått till studier på gymnasieområdet.

I sitt utlåtande 1957: 127 (s. 42) anförde statsutskottet bland annat, att utskottet funne det angeläget att det utredningsarbete i gymnasiefrågan, som skolöverstyrelsen redovisat i skrivelse till Kungl. Maj:t den 26 mars 1957, fullföljdes med energi och skyndsamhet i vad avsåge gymnasiets utvidgning under de stora årskullarnas tid. Det syntes utskottet mest rimligt att det fortsatta planeringsarbetet bedrevs inom skolöverstyrelsen, som härvid borde beredas tillfälle att i erforderlig utsträckning tillkalla planeringsexpertis och sakkunniga företrädande målsman- och näringslivssynpunkterna. I det fortsatta planeringsarbetet borde bland annat beaktas vad som i motionerna I: 283 och II: 328 framhölls om gymnasiernas lokaliseringsfrågor samt om åtgärder för att underlätta resande och inackorderade elevers studier på gymnasiestadiet. Vad anginge det i motionerna påtalade behovet av en utredning angående gymnasiets utformning på längre sikt ville utskottet erinra om att Kungl. Maj:t i sina direktiv för den sammanfattande skolutredningen framhållit möjligheten av att de långsiktiga gymnasiefrågorna kunde komma att hänskjutas till denna utredning.

Riksdagen beslöt att i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet sålunda i anledning av nyssnämnda motioner anført.

I motionen II: 397 framhålles vidare följande.

Departementschefens uttalande inrymmer en motsatt princip nämligen att man i betydande utsträckning bibehåller de nuvarande resavstånden genom att de växande gymnasiekullarna i första hand får söka sig in till de nuvarande gymnasierna. Först i andra hand avses nya gymnasier få upprättas, antingen på de nuvarande gymnasieorterna eller på orter som nu saknar gymnasium. Det vore enligt vår mening olyckligt — inte minst med hänsyn till behovet av att underlätta tillgången till gymnasiestudier för studiebegåvningar ute i landsbygdskommunerna — om man på detta sätt skulle beskära möjligheterna för nya orter att få gymnasium och därmed gjorde avsteg från principen att i första hand föra ut gymnasiet till eleverna.

Härtill kommer ett annat förhållande, nämligen de pedagogiska och skol-sociala olägenheter som är förenade med alltför stora gymnasier. Detta tas visserligen upp i departementschefens uttalande, men där nämns intet om var man skall dra den gräns över vilken ett gymnasium av dessa skäl inte bör växa. Mera ingående överväganden torde erfordras som underbyggnad för ett så viktigt principuttalande som det här föreslagna. Slutligen bör nämnas ytterligare en faktor, som talar emot en alltför ohämmad utbyggnad av befintliga gymnasier, nämligen att detta försvårar den förening av underliggande högstadium eller realskola med gymnasium, vars stora värde ur både pedagogisk och organisatorisk synpunkt skolöverstyrelsen i olika sammanhang betygat bland annat i sin skrivelse till Kungl. Maj:t den 26 mars 1957. En utvidgning av gymnaseenheterna i sådan omfattning att underliggande högstadium eller realskola måste skiljas från gymnasiestadiet vore olycklig.

Åtskilligt kan naturligtvis anföras som stödjer departementschefens uppfattning om att det framtida gymnasiet bör bli treårigt. En sådan organisation underlättar för de fristående enhetsskolorna att få ett fullständigt högstadium och goda lärare till detta. Vidare kommer eleverna från avlägsna landsbygdsdistrikt att kunna stanna i hemmet ett år längre.

Men allvarliga invändningar kan också resas mot ett fastlåsande redan nu av denna viktiga fråga, när det gäller ett gymnasium vars närmare utformning ännu ej utretts. Det fyraåriga gymnasiet är för närvarande en ovedersägligt bättre skolform än det kortare alternativet. För många elever är studietakten där så pressande, att studiemisslyckanden ofta beror därav. Att redan nu göra ett definitivt val i denna sak vore därför oklokt. Man kan inte utan ytterligare undersökning vara säker på vilka möjligheter som föreligger att förbättra studieresultatet på enhetsskolans högstadium, enkannerligen klass 9 g, i en sådan omfattning att man kan släppa sina betänkligheter mot att göra det treåriga gymnasiet allena rådande.

*Utskottet* tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framställda förslag.

Av den lämnade redogörelsen framgår dels att skolöverstyrelsen föreslagit inrättande av konrektorstjänster vid allmänna läroverk och högre kommunala skolor, där elevantalet överstiger 600, dels ock att departementschefen icke biträtt detta förslag men däremot förordat vissa åtgärder för att lätta den icke-pedagogiska delen av rektorernas arbetsbörda. *Utskottet*, som funnit åtskilliga skäl tala för inrättande av konrektorstjänster vid de största läroverken, förutsätter, att Kungl. Maj:t ägnar fortsatt uppmärksamhet åt ifrågavarande spörsmål.

*Utskottet* hälsar med tillfredsställelse förslaget om att lärare som visat sig olämpliga för sitt yrke i viss utsträckning skall kunna anvisas annat arbete än undervisning. *Utskottet* vill i detta sammanhang uttala, att *utskottet* finner det angeläget att man vid samtliga lärarutbildningsanstalter har uppmärksamheten riktad på vikten av att personer, som är olämpliga för lärarbanan, på ett så tidigt stadium som möjligt avrådas från att slå in på eller fortsätta på denna bana.

I sitt utlåtande 1956: 219 fann *utskottet* en närmare redogörelse för hittills vunna erfarenheter av kuratorsverksamheten påkallad och förordade att Kungl. Maj:t i lämpligt sammanhang lämnade riksdagen redogörelse härför. En dylik av skolöverstyrelsen avgiven redogörelse har bilagts de till Kungl. Maj:ts framställning under förevarande punkt hörande handlingarna (jfr förevarande punkt 192, s. 501).

Med anledning av departementschefens principuttalanden rörande gymnasieorganisationen och vad i motionen II: 397 anförts och hemställts får *utskottet* framhålla följande. Beträffande gymnasiernas lokalisering vill *utskottet* åberopa vad *utskottet* i sitt i det föregående refererade utlåtande 1957: 127 därom anført. Vidkommande utformningen av nya gymnasier synes departementschefens uttalande — såvitt *utskottet* kan finna — icke innebära något slutgiltigt ställningstagande till frågan om gymnasiestudier- nas längd. Spörsmålet om gymnasieorganisationen är för närvarande föremål för utredning. Vid sådant förhållande har *utskottet* icke funnit sig böra rikta någon erinran mot departementschefens nyssnämnda uttalande, enligt vilket möjligheten att inrätta även fyraåriga gymnasier eller gymnasielinjer allt-

jämt hålles öppen. Utskottet förordar, att riksdagen i anledning av motionen II: 397 i skrivelse till Kungl. Maj:t giver till kända vad utskottet sålunda anfört.

Vad departementschefen i övrigt framhållit har icke i vidare mån än som framgår av det ovan anförda givit utskottet anledning till särskilt uttalande.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

I. att riksdagen må

a) besluta, att realskolan för gossar i Malmö samt sam-realskolorna i Brännkyrka i Stockholm och Värnamo från och med budgetåret 1958/59 eller den senare tidpunkt, Kungl. Maj:t bestämmer, skall ombildas till högre allmänna läroverk med den linjeorganisation Kungl. Maj:t bestämmer, skolande ombildningen tillgå sålunda, att första ringen vid ombildningen omedelbart upprättas och sedan ytterligare en ring per år, till dess gymnasiet är i sin helhet färdigbildat; allt under villkor att kommunen åtager sig de skyldigheter, som enligt läroverksstadgan ankommer på läroverkskommun;

b) besluta, att ett treårigt, för manlig och kvinnlig ungdom öppet försöksgymnasium från och med budgetåret 1958/59 eller den senare tidpunkt, Kungl. Maj:t bestämmer, skall successivt upprättas i Västertorp i Stockholm under villkor att Stockholms stad åtager sig dels de skyldigheter, som enligt läroverksstadgan ankommer på läroverkskommun, dels ock att för anskaffande av undervisningsmateriel och bibliotek bevilja ett engångsbidrag av 10 000 kronor;

c) besluta, att ett treårigt, för manlig och kvinnlig ungdom öppet försöksgymnasium från och med budgetåret 1959/60 eller den senare tidpunkt, Kungl. Maj:t bestämmer, skall successivt upprättas i Nacka under villkor att Nacka stad åtager sig dels de skyldigheter, som enligt läroverksstadgan ankommer på läroverkskommun, dels ock att för anskaffande av undervisningsmateriel och bibliotek bevilja ett engångsbidrag av 10 000 kronor;

d) bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa linjeorganisationen vid de föreslagna försöksgymnasierna i Västertorp och Nacka;

e) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1958/59, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för de allmänna läroverken, som föranledes av vad departementschefen förordat;



f) godkänna följande avlöningsstat för de allmänna läroverken, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

## A v l ö n i n g s s t a t

## U t g i f t e r

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis .....	124 676 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis ....	3 881 300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, förslagsvis .....	40 877 000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis .....	26 061 700
Summa kronor	195 496 000

## S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l

1. Bidrag från Stockholms stad..	15 000	
2. Av kommuner och lärare erlagda hyror .....	274 000	
3. Avkastning av donationer från kronan m. m. ....	37 600	
4. Av vaktmästare erlagda hyror samt ersättning för bränsle och lyse .....	169 400	496 000
Nettoutgift kronor	195 000 000	

g) till *Allmänna läroverken*: *Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 195 000 000 kronor;

II. att riksdagen må i anledning av motionen II: 397 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till kännat vad utskottet anfört.

123:o) **Allmänna läroverken: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 193, s. 519—523) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 1 187 100 kronor.

I förevarande sammanhang anmäles, att Kungl. Maj:t genom beslut den 25 januari 1957 såsom förskott till biblioteks- och materielkassan vid *sam-realskolan och kommunala gymnasiet i Gubbängen i Stockholm* anvisat ett belopp av högst 75 000 kronor att förskottsvis utgå från förslagsanslaget till Allmänna läroverken, Omkostnader (1956/57: VIII H. 2). Av statsrådsprotokollet inhämtas följande.

Skolöverstyrelsen skulle på rekvisition i mån av behov utbetala högst nämnda belopp till rektor vid läroverket, att av rektor användas till gäl-

dande av vissa kassan åvilande skulder. Tillika anbefalldes rektor att snarast verkställa utredning om huru stor del av de med nu anvisade medel betalade skulderna, som kunde anses belöpa på kommunala gymnasiet och förty borde gäldas av staden. Vidare föreskrev Kungl. Maj:t, att inbetalda ersättningar för vad statsverket i enlighet med beslutet utgivit för gymnasiets räkning skulle avräknas å omförmälda förskott.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att biblioteks- och materielkassans skulder beräknats den 1 september 1956 uppgå till omkring 75 000 kronor, att dessa skulder delvis hänförde sig till kommunala gymnasiet och att medel saknades att betala skulderna. Skulderna hade uppkommit genom att en föregående rektor underlåtit att företaga en angelägenhetsgradering av behövliga inköp av undervisningsmateriel m. m. med hänsyn till skolans ekonomiska resurser. Materiel, vars anskaffning kunnat anstå, hade sålunda inköpts medan däremot annan materiel, som var nödvändig för undervisningen, icke anskaffats. Ifrågavarande rektor hade även köpt en del materiel som läroverket i och för sig inte hade någon användning för.

*Riksräkenskapsverket* och *statskontoret* har tillstyrkt, att erforderliga medel anvisas från anslaget till oförutsedda utgifter för täckande av ifrågavarande utgifter.

*Departementschefen* meddelar, att utredningen om huru stor del av de med de anvisade medlen betalade skulderna, som kan anses belöpa på kommunala gymnasiet, ännu icke är slutförd, och föreslår, att därest riksdagen icke riktar någon erinran däremot, statsverkets andel av förskottet torde få slutligt avföras från omkostnadsanslaget för budgetåret 1956/57. Sedan utredningen slutförts torde det enligt departementschefen få ankomma på Kungl. Maj:t att träffa uppgörelse med Stockholms stad angående hur stor del av skulderna, som skall gäldas av staten.

*Utskottet* tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag. Be- träffande det till biblioteks- och materielkassan vid samrealskolan och kommunala gymnasiet i Gubbängen i Stockholm såsom förskott anvisade beloppet av högst 75 000 kronor synes det utskottet önskvärt att Kungl. Maj:t för 1959 års riksdag framlägger redovisning för hur beloppet slutligt kommit att fördelas mellan staten och Stockholms stad.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Allmänna läroverken: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 1 187 100 kronor.

124:o) **Allmänna läroverken: Bidrag till läroverkens kassor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 194, s. 523 och 524), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Allmänna läroverken: Bidrag till läroverkens kassor* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 000 kronor.

125:o) **Allmänna läroverken: Ersättning för djäknepenningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 195, s. 524), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Allmänna läroverken: Ersättning för djäknepenningar m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 8 500 kronor.

126:o) **Avlöning åt deltagare i praktiska lärarkurser m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 196, s. 524), vilket innebär en anslagshöjning med 347 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Avlöning åt deltagare i praktiska lärarkurser m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 3 890 000 kronor.

127:o) **Understöd åt vissa kommunala gymnasier m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 197, s. 524 och 525), vilket innebär dels ändrad anslagsrubrik, dels ock anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt vissa kommunala gymnasier m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 335 000 kronor.

128:o) **Bidrag till driften av högre kommunala skolor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 198, s. 525—528), vilket innebär dels ändrad anslagsrubrik, dels ock en anslagshöjning med 7 084 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av högre kommunala skolor* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 46 184 000 kronor.

129:o) **Privatläroverk: Bidrag till vissa privatläroverk.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 199, s. 528—530), vilket innebär en anslagshöjning med 1 810 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Privatläroverk: Bidrag till vissa privatläroverk* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 11 280 000 kronor.

130:o) **Privatläroverk: Bidrag till hälsovården vid vissa privatläroverk.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 200, s. 530), vilket innebär en anslagsminskning med 2 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Privatläroverk: Bidrag till hälsovården vid vissa privatläroverk* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 35 500 kronor.

131:o) **Privatläroverk: Bidrag till vissa internatläroverk.** Kungl. Maj:t har (punkt 201, s. 530 och 531) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 675 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft,

*dels* två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Axel Johannes Andersson* och *Sundin* (I: 50) och den andra inom andra kammaren av herr *Sundelin m. fl.* (II: 58), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta att inordna Anundsjöbygdens realskola under anslaget Bidrag till vissa internatläroverk och att för läsåret 1958/59 bevilja skolan ett bidragsbelopp på 82 000 kronor;

*dels ock* två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Boman m. fl.* (I: 49) och den andra inom andra kammaren av herr *Gustafsson* i *Bogla m. fl.* (II: 40), i vilka hemställts, att riksdagen måtte bevilja för läsåret 1958/59 av skolöverstyrelsen äskade bidrag med 54 500 kronor till Mariannelunds praktiska skola.

Beträffande motiveringen för de motionsvis gjorda yrkandena får utskottet — i den mån redogörelse härför icke lämnas i det följande — hänvisa till motionerna I: 50 och II: 40.

Av statsrådsprotokollet inhämtas följande.

Ur detta förslagsanslag utgår statsbidrag till Restenässkolan i Ljungskile kommun, i vad avser fyraårig realskola, till Viggbyholmsskolan i Täby kommun, i vad avser fyraårigt gymnasium, till Solbacka läroverk i Daga kommun samt till Sigtunaskolan. Bidraget utgår från och med innevarande budgetår med två kronor 50 öre per elev och dag av läsåret.

*Skolöverstyrelsen* har föreslagit, att följande tre skolor inordnas under förevarande anslag, nämligen Anundsjöbygdens realskola i Bredbyn, Mariannelundsskolan, i vad avser treårig realskola, och Ekebyholmsskolan i Rimbo, i vad avser fyraårig realskola. För dessa tre skolor beräknas de erforderliga anslagsbeloppen till respektive 82 000 kronor, 54 500 kronor och 74 000 kronor eller sammanlagt 210 500 kronor. Överstyrelsen har å andra sidan föreslagit, att de fyra internatläroverk, till vilka statsbidrag nu utgår ur detta förslagsanslag, skall inordnas under anslaget Privatläroverk: Bidrag till vissa privatläroverk. Vid bifall till sistnämnda förslag skulle medelsbehovet under förevarande anslag minska med sammanlagt 562 000 kronor till 210 500 kronor.

*Statskontoret* avstyrker bifall till förslaget.

*Departementschefen* har icke biträtt skolöverstyrelsens ifrågavarande förslag. Till de fyra skolor till vilka bidrag utgår från förevarande anslag har departementschefen emellertid förordat, att bidragsbeloppet, som föregående år ökades från två kronor per elev och dag av läsåret till två kronor 50 öre, nu ytterligare höjes till tre kronor per elev och dag av läsåret. Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagshöjning med 113 000 kronor.

I *motionerna I: 50* och *II: 58* angående statsbidrag till Anundsjöbygdens realskola i Bredbyn har anförts bland annat följande.

Skolan, som är den enda i sitt slag i Norrland och med elever från olika delar av denna landsända, har 130 lärjungar av vilka 64 bor i det nya elevhemmet. Skolverksamheten bedrivs icke med något ekonomiskt vinstsyfte utan uteslutande av kristligt ideella skäl, och detta har också varit en anledning till att skolans ledning i internatet velat bereda lärjungarna en ersättning för hemmet, som de måste avvara under sin studietid. I Norrland, där avstånden är stora, måste en skola av detta slag ha ett alldeles särskilt berättigande.

Skolans ekonomiska ställning är mycket bekymmersam trots de stora uppoffringar som gjorts av kommuner, organisationer och enskilda. Styrelsen har för läsåret 1957/58 räknat med ett underskott på cirka 60 000 kronor, närmast förorsakat av de höjda ränte- och driftkostnaderna i samband med att det nya elevhemmet tagits i bruk. Till detta kommer tidigare skulder å skolverksamheten med 47 860 kronor, varav 25 750 kronor täckes av lån, medan 22 110: 35 kronor utgöres av skulder till leverantörer. Enligt senaste balansräkningen har skolan lån på elevhemmet på 500 000 kronor i sparbank samt därtill skulder till leverantörer med 75 000 kronor. För läsåret 1956/57 höjdes elevavgifterna med 200 kronor och för läsåret 1957/58 med ytterligare 650 kronor, varigenom den sammanlagda avgiften för interner nu är uppe i inte mindre än 2 850 kronor per läsår.

Till dessa ekonomiska bekymmer kommer också frågan om lärarlönerna. En fast anställd lärare vid skolan med ämbetsexamen och flera års tjänstgöring har för närvarande en årslön av 14 604 kronor. I en eo-tjänst vid statlig eller kommunal skola skulle han erhålla en lön av 19 200 kronor. Detta belyser svårigheterna att erhålla kompetenta lärare.

Tillströmningen till skolan är stor, och vid senaste höstterminen måste klass 1<sup>4</sup> dubbleras.

Till stöd för det i *motionerna I: 49* och *II: 40* framställda yrkandet om statsbidrag till Mariannelunds praktiska skola har bland annat anförts följande.

Kungliga skolöverstyrelsen har nu återigen tillstyrkt statsbidrag till Mariannelunds praktiska skola, i vad avser treårig realskola, nu med ett belopp av 54 500 kronor. Icke heller i år har emellertid departementschefen upptagit detta anslag. Samtidigt föreslås emellertid att Solbacka läroverk, Sigtunaskolan, Restenässkolan och Viggbyholmsskolan, som stå under samma anslag och som fingo sitt anslag höjt förra året från två kronor per elev och dag till 2: 50 kronor, skola få en ytterligare höjning till tre kronor per elev och dag. Detta innebär en höjning av anslaget för ändamålet med 113 000 kronor.

Undertecknade finna för sin del, att då i en trängd ekonomisk situation som den nuvarande icke större uppräknig av anslaget för internatläroverk kan ifrågakomma än vad Kungl. Maj:t föreslagit, det hade varit mera rättvist och även mera ändamålsenligt att tills vidare vänta med höjning av redan nu utgående anslag och i stället i någon mån tillgodose behoven hos de skolor, som för närvarande icke åtnjuta statsbidrag och som alltså är ojämförligt sämre ställda än dessa. Vad Mariannelunds praktiska skola beträffar, är en upprustning av skolväsendet i denna ort i hög grad påkallad. Skolan mottager dessutom elever från stora delar av landet, varför det icke

endast är ett lokalt utan även ett allmänt intresse att skolan erhåller stöd. Då verksamheten vid skolan med gott resultat bedrivits ända sedan 1905 eller i 53 år, torde det vara på tiden att skolan erhåller statsbidrag. Ur social synpunkt är det icke heller tilltalande att elevavgifter fortfarande skola behöva uttagas av helt obemedlade elever.

*Utskottet* tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

Vidkommande motionerna I: 50 och II: 58 samt I: 49 och II: 40 har utskottet funnit de påyrkade medelsanvisningarna för Anundsjöbygdens realskola och Mariannelundsskolan i och för sig motiverade. Utskottet får i anslutning till vad utskottet därom i fjol uttalade (utlåtande 1957: 8, punkten 35) framhålla, att ett antal internatläroverk även i ett utbyggt skolväsende torde komma att ha en viktig uppgift att fylla, bland annat för barn med speciella familjeförhållanden. Utskottet, som med hänsyn till det statsfinansiella läget icke är berett att biträda motionärernas ovannämnda förslag, förutsätter emellertid, att Kungl. Maj:t alltjämt har sin uppmärksamhet riktad på frågan om behov av statsbidrag för skolor av ifrågavarande slag samt på problemet om deras inordnande i det allmänna skolväsendet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 50 och II: 58 samt I: 49 och II: 40, till *Privatläroverk: Bidrag till vissa internatläroverk* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 675 000 kronor.

132:o) **Läroboksnämnden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 202, s. 531 och 532), vilket innebär en anslagshöjning med 9 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Läroboksnämnden* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 63 500 kronor.

133:o) **Centralnämnden för skolungdomsutbytet med utlandet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 203, s. 532 och 533), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Centralnämnden för skolungdomsutbytet med utlandet* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 9 000 kronor.

134:o) **Intagningsnämnder vid vissa allmänna läroverk m. fl. läroanstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 204, s. 533 och 534), vilket innebär en anslagshöjning med 700 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Intagningsnämnder vid vissa allmänna läroverk m. fl. läroanstalter* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 21 700 kronor.

135:o) **Språkassistentverksamhet vid högre läroanstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 205, s. 534), vilket innebär en anslagshöjning med 10 200 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Språkassistentverksamhet vid högre läroanstalter* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 130 000 kronor.

136:o) **Resestipendier åt lärare vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 206, s. 534 och 535), vilket innebär en anslagshöjning med 7 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Resestipendier åt lärare vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 95 000 kronor.

137:o) **Psykologisk-pedagogiska institutet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 207, s. 535—537), vilket innebär en anslagshöjning med 12 600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande stat för psykologisk-pedagogiska institutet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

#### S t a t

##### *Avlöningar*

1. Arvoden och ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> .....	2 400	
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal .....	52 000	
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....	7 900	62 300

##### *Omkostnader*

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i> .....	100	
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i> .....	3 200	
3. Expenser, <i>förslagsvis</i> .....	5 000	8 300

Summa kronor 70 600

b) till *Psykologisk-pedagogiska institutet* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 70 600 kronor.

138:o) **Bokinköp och bokbindning vid pedagogiska biblioteket.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 208, s. 537), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bokinköp och bokbindning vid pedagogiska biblioteket* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 kronor.

139:o) **Vissa kostnader för student- och realexamina.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 209, s. 537 och 538), vilket innebär en anslagshöjning med 152 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa kostnader för student- och realexamina* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 989 000 kronor.

140:o) **Studiebidrag och stipendier.** Kungl. Maj:t har (punkt 210, s. 538—542) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 65 255 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Mannerskantz* (I: 227) och den andra inom andra kammaren av herrar *Svensson* i Kroks-torp och *Hedin* (II: 277), i vilka hemställts, såvitt här är i fråga, att riksdagen vid behandlingen av punkten 210 under åttonde huvudtiteln måtte till Studiebidrag och stipendier för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 47 255 000 kronor.

Anslaget är nu uppfört med 49 250 000 kronor. Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagshöjning med 16 005 000 kronor, betingad av utgiftsökningar av automatisk natur. För allmänt studiebidrag, som beslöts av 1957 års riksdag att utgå till elever i åldern 16—17 år, har upptagits det av familjeberedningen för helt år beräknade beloppet 18 000 000 kronor.

I *motionerna I: 227* och *II: 277* har föreslagits, att allmänt studiebidrag skall upphöra att utgå fr. o. m. den 1 juli 1958 och anslaget därför nedskäras med 18 000 000 kronor.

Beträffande motiveringen för dessa yrkanden torde få hänvisas till motionen *II: 277*.

*Utskottet.* Med bifall till Kungl. Maj:ts därom framställda förslag beslöt 1957 års riksdag att från och med den 1 januari 1958 införa generella, icke behovsprövade allmänna studiebidrag för elevgrupperna i 16- och 17-års-åldern, i syfte att bereda familjerna ökat stöd för barnens utbildning (jfr statsutskottets utlåtande 1957: 8, punkten 46).

I anledning av motionerna *I: 227* och *II: 277* får utskottet framhålla, att enligt utskottets mening anledning saknas för riksdagen att nu frångå den ståndpunkt riksdagen så nyligen som i föl intog till ovannämnda spörsmål. Utskottet avstyrker därför bifall till de ifrågavarande motionerna, såvitt här är i fråga.

Med biträdande av Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framställda förslag hemställer utskottet alltså,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna *I: 227* och *II: 277*, såvitt här är i fråga, till *Studiebidrag och stipendier* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 65 255 000 kronor.



141:o) **Brevskolestipendier.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 211, s. 542 och 543), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att för budgetåret 1958/59 må till brevskolestipendier utdelas högst 125 000 kronor;

b) till *Brevskolestipendier* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kronor.

142:o) **Bidrag till avlönande av föreståndare vid elevhem vid högre läroanstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 212, s. 543), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till avlönande av föreståndare vid elevhem vid högre läroanstalter* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 105 000 kronor.

## Gymnastiska centralinstitutet m. m.

143:o) **Gymnastiska centralinstitutet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 310, s. 714—718), vilket innebär en anslagshöjning med 36 300 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1958/59, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för gymnastiska centralinstitutet, som föranledes av vad departementschefen anført;

b) godkänna följande avlöningsstat för gymnastiska centralinstitutet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

### Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....	181 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> .....	29 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal .	262 900
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....	62 700

Summa kronor 536 300

c) till *Gymnastiska centralinstitutet: Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 536 300 kronor.

144:o) **Gymnastiska centralinstitutet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 311, s. 718 och 719), vilket innebär en anslagshöjning med 1 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gymnastiska centralinstitutet: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 158 400 kronor.

145:o) **Gymnastiska centralinstitutet: Materiel, böcker m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 312, s. 719 och 720), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gymnastiska centralinstitutet: Materiel, böcker m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 44 000 kronor.

146:o) **Gymnastiska centralinstitutet: Särskild undervisning i idrott och gymnastik m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 313, s. 720 och 721), vilket innebär en anslagshöjning med 2 300 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gymnastiska centralinstitutet: Särskild undervisning i idrott och gymnastik m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 18 300 kronor.

147:o) **Bidrag till Stockholms studenters idrottsförening till lokalhyra m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 314, s. 721), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Stockholms studenters idrottsförening till lokalhyra m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 6 500 kronor.

148:o) **Understöd åt svenska Dalcroze-institutet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 315, s. 721), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt svenska Dalcroze-institutet* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 10 000 kronor.

## **Understöd åt vetenskap, vitterhet och konst m. m.**

149:o) **Understöd för utgivande av tidskrifter, lärda verk och läroböcker.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 316, s. 722—725), vilket innebär en anslagsminskning med 12 900 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd för utgivande av tidskrifter, lärda verk och läroböcker* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 191 500 kronor.

150:o) **Bidrag till nämnden för svensk språkvård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 317, s. 725), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till nämnden för svensk språkvård* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 20 000 kronor.

151:o) **Humanistisk forskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 318, s. 726), vilket innebär en anslagshöjning med 100 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Humanistisk forskning* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 1 125 000 kronor.

152:o) **Statens medicinska forskningsråd: Förvaltningskostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 319, s. 726 och 727), vilket innebär en anslagshöjning med 12 200 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens medicinska forskningsråd: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 140 500 kronor.

153:o) **Statens medicinska forskningsråd: Medicinsk forskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 320, s. 728—732), vilket innebär en anslagshöjning med 800 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens medicinska forskningsråd: Medicinsk forskning* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 3 925 000 kronor.

154:o) **Statens naturvetenskapliga forskningsråd: Förvaltningskostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 321, s. 732 och 733), vilket innebär en anslagshöjning med 7 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens naturvetenskapliga forskningsråd: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 107 300 kronor.

155:o) **Statens naturvetenskapliga forskningsråd: Naturvetenskaplig forskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 322, s. 733—736), vilket innebär en anslagshöjning med 600 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens naturvetenskapliga forskningsråd: Naturvetenskaplig forskning* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 3 755 000 kronor.

156:o) **Bidrag till publicering av den svenska djuphavsexpeditionens resultat.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 323, s. 736), vilket innebär en anslagsminskning med 12 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till publicering av den svenska djuphavsexpeditionens resultat* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 27 000 kronor.

157:o) **Statens samhälls- och rättsvetenskapliga forskningsråd: Förvaltningskostnader m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 324, s. 736 och 737), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens samhälls- och rättsvetenskapliga forskningsråd: Förvaltningskostnader m. m* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

158:o) **Statens samhälls- och rättsvetenskapliga forskningsråd: Samhälls- och rättsvetenskaplig forskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 325, s. 737 och 738), vilket innebär en anslagshöjning med 35 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens samhälls- och rättsvetenskapliga forskningsråd: Samhälls- och rättsvetenskaplig forskning* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 530 000 kronor.

159:o) **Psykologisk och pedagogisk forskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 326, s. 738 och 739), vilket innebär en anslagshöjning med 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Psykologisk och pedagogisk forskning* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 180 000 kronor.

160:o) **Flyg- och navalmedicinska nämnden: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 327, s. 739—742), vilket innebär en anslagshöjning med 68 600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1958/59, vidtaga den ändring i personalförteckningen för flyg- och navalmedicinska nämnden, som föranledes av vad departementschefen anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för flyg- och navalmedicinska nämnden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

## A v l ö n i n g s s t a t

1. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t . . . . .	3 000
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal .	315 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> . . . . .	49 300
Summa kronor	367 300

c) till *Flyg- och navalmedicinska nämnden*: Avlöningar för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 367 300 kronor.

161:o) **Flyg- och navalmedicinska nämnden: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 328, s. 742), vilket innebär en anslagshöjning med 2 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flyg- och navalmedicinska nämnden*: *Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 24 000 kronor.

162:o) **Flyg- och navalmedicinska nämnden: Flyg- och navalmedicinsk forskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 329, s. 742 och 743), vilket innebär en anslagshöjning med 20 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flyg- och navalmedicinska nämnden*: *Flyg- och navalmedicinsk forskning* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kronor.

163:o) **Atomforskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 330, s. 743—747), vilket innebär en anslagshöjning med 700 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Atomforskning* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 4 375 000 kronor.

164:o) **Europeiskt samarbete inom kärnforskningen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 331, s. 748 och 749), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Europeiskt samarbete inom kärnforskningen* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 2 700 000 kronor.

165:o) **Bidrag till nordiska institutet för teoretisk atomfysik.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 332, s. 749 och 750), vilket innebär en anslagshöjning med 90 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till nordiska institutet för teoretisk atomfysik* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 240 000 kronor.

166:o) **Matematikmaskinnämnden: Avlöningar. Matematikmaskinnämnden: Omkostnader. Matematikmaskinnämnden: Materiel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 333, s. 750—760), hemställer utskottet,

att riksdagen må

A. medgiva att matematikmaskinutrustning för matematikmaskinnämndens behov må inköpas till ett värde av högst 1 700 000 kronor, att gäldas med inkomsterna från matematikmaskinnämndens verksamhet;

B. godkänna följande avlöningsstat för matematikmaskinnämnden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

#### A v l ö n i n g s s t a t

##### U t g i f t e r

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> .....	17 000
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> .....	1 027 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....	155 000
<hr style="width: 100%;"/>	
Summa kronor	1 199 000

##### S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l

Inkomster från matematikmaskinnämndens verksamhet .....	1 198 000
<hr style="width: 100%;"/>	
Nettoutgift kronor	1 000

C. för budgetåret 1958/59 anvisa

a) till *Matematikmaskinnämnden: Avlöningar* ett förslagsanslag av 1 000 kronor;

b) till *Matematikmaskinnämnden: Omkostnader* ett förslagsanslag av 1 000 kronor;

c) till *Matematikmaskinnämnden: Materiel m. m.* ett reservationsanslag av 1 000 kronor.

167:o) **Bidrag till Konung Gustaf V:s forskningsinstitut.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 334, s. 760—765), vilket innebär en anslagshöjning med 39 700 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Konung Gustaf V:s forskningsinstitut* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 222 800 kronor.

168:o) **Bidrag till medicinska Nobelinstitutets avdelning för biokemi.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 335, s. 765 och 766), vilket innebär en anslagshöjning med 35 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till medicinska Nobelinstitutets avdelning för biokemi* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 145 000 kronor.

169:o) **Bidrag till oceanografiska institutet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 336, s. 766 och 767), vilket innebär en anslagshöjning med 13 100 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till oceanografiska institutet* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 141 900 kronor.

170:o) **Bidrag till internationella meteorologiska institutet i Stockholm.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 337, s. 767 och 768), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till internationella meteorologiska institutet i Stockholm* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 130 000 kronor.

171:o) **Ersättning åt författare för utlåning av deras verk genom bibliotek.** Kungl. Maj:t har (punkt 338, s. 768—772) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 870 000 kronor, innebärande en anslagshöjning med 10 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehått

*dels* två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Åman* (I: 235) och den andra inom andra kammaren av herr *Arvidson m. fl.* (II: 285), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att frågan om ersättning till översättarna för utlåning av deras verk genom bibliotek måtte bli föremål för prövning och förslag till 1959 års riksdag;

*dels ock* två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fröken *Andersson* och herr *Hagberg* (I: 296) och den andra inom andra kammaren av herrar *Nyhage* och *Dickson* (II: 381), i vilka hemställts, att riksdagen vid behandlingen av åttonde huvudtiteln, punkt 338, måtte föreskriva att anslaget till ersättning åt författare för utlåning av deras verk genom bibliotek jämväl bör disponeras till ersättning åt översättare för utlåning av deras översättningar genom bibliotek.

Av statsrådsprotokollet inhämtas bland annat följande.

Detta förslagsanslag är uppfört å riksstaten sedan budgetåret 1954/55. Ur anslaget utgår ersättning åt de svenska författarna för utlåningen genom landsbibliotek, statsunderstödda folkbibliotek samt skolbibliotek av enligt gällande auktorrättsliga lagstiftning rättsskyddade verk av svensk författare. Enligt gällande grunder utgår ersättningen med ett sammanlagt

belopp, motsvarande tre öre för varje hemlån och tolv öre per volym av det totala antalet referensböcker som på en gång är i bruk inom här ifrågavarande bibliotek. Av nämnda tre öre per hemlån och tolv öre per referensexemplar tillfaller i regel två öre respektive åtta öre vederbörande författare, medan återstoden i huvudsak går till gemensamma ändamål för de svenska författarna, främst understöd och pensioner. Sedan det sammanlagda belopp som skall utgå ur anslaget fastställts, skall beloppet avsättas till en särskild diversemedelsfond, benämnd Sveriges författarfond. Fonden förvaltas av statskontoret, medan de till fonden avsatta medlen disponeras av ett särskilt organ, styrelsen för Sveriges författarfond.

*Styrelsen för Sveriges författarfond* har föreslagit, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår höjes med 200 000 kronor till 1 060 000 kronor. Höjningen betingas, förutom av automatisk utgiftsökning, av ett förslag om särskild ersättning för till svenska språket översatta verk, kostnadsberäknad till 192 000 kronor. Beträffande sistnämnda förslag har styrelsen bland annat framhållit, att den översatta litteraturen för bibliotekspubliken har en betydelse, som väl kan mäta sig med originalverkens. En utvidgning av systemet för biblioteksersättningen till att avse även den översatta litteraturen framstår därför som en angelägen komplettering och en akt av rättvisa. Enligt styrelsens mening är det vidare en betydande kulturell angelägenhet att översättarkåren beredes stöd från det allmännas sida. Efter att ha diskuterat hur ersättningen lämpligast bör utformas förordar styrelsen, att ersättningen tills vidare skall utgå med belopp, motsvarande ett öre per lån samt att beloppet i sin helhet skall tillföras fonden för att användas till allmänna ändamål för översättarna, såsom pensioner, understöd, stipendier och resebidrag.

*Fria litterära yrkesutövarnas centralorganisation (Flyco)* har anhållit, att ersättning för utlåning av böcker genom de offentliga biblioteken måtte beviljas översättare i likhet med svenska originalförfattare.

*Departementschefen* har förklarat sig icke vara beredd att tillstyrka förslagen om biblioteksersättning för översatta verk.

*I motionerna I: 235 och II: 285* har anförts bland annat följande.

I redogörelsen för författarfondens anslagsäskande återgives även vissa avsnitt av statskontorets yttrande över de båda framställningarna. Härav framgår, att ämbetsverket ifrågasätter, huruvida de synpunkter, som legat till grund för statsmakternas beslut att av statsmedel bereda författarna ersättning för biblioteksutlåningen av deras verk över huvud taget kan motivera att en motsvarande ersättning även skulle beredas översättarna, vilka för sitt arbete erhåller ersättning i ett för allt, oberoende av i vilken utsträckning avsättning vinnes för den översatta boken. Redan av denna anledning, framhåller statskontoret, är den föreslagna utvidgningen av förevarande ersättningssystem ägnad att ingiva starka betänkligheter.

Gentemot detta betraktelsesätt vill vi framhålla, att den omständigheten att en översättare erhållit en engångsersättning för sitt arbete icke kan åbe-



ropas såsom ett skäl mot beredande av författarpenningar i en eller annan form åt översättare. Vore detta skäl giltigt och bärande, skulle nämligen majoriteten av de svenska facklitterära verken och en avsevärd del av de skönlitterära verken och barn- och ungdomslitteraturen på samma grunder frånräknas de ersättningsberättigade boklånen i de svenska biblioteken, då ifrågakvarande författare endast erhållit ersättning i ett för allt för överlåtelser av förlagsrätten. Normalkontraktet för förlagsavtal och dess tillämpningsområde är uteslutande en angelägenhet för bokmarknadens avtalsslutande parter och kan i denna begränsning enligt vår bestämda uppfattning över huvud taget icke åberopas såsom ett skäl för ett avstyrkande av den föreslagna utvidgningen.

Vi vill starkt understryka, att under den nu gällande principen om gottgörelse åt författarna för biblioteksutlåningen av deras verk ligger en rättvisesynpunkt, innebärande att författarna skall erhålla en ekonomisk kompensation för det samhällliga utnyttjandet av deras verk, som biblioteksutlåningen innebär. Översättaren av ett verk har — såsom auktorrättskommittén framhåller i sitt betänkande, SOU 1956: 25, sid. 133 och 251 — på samma sätt som författaren till ett originalverk en upphovsmannarätt till sitt verk. Allmänhetens förfogande över verket, t. ex. genom lån på offentligt bibliotek, är därför detsamma, oavsett om det gäller ett originalverk eller en översättning. Vi finner därför, att de av styrelsen för Sveriges författarfond och FLYCO gjorda framställningarna om ersättning för biblioteksutlåningen jämväl åt översättare är sakligt motiverade och ägnade att föranleda en anslagsökning av föreslagen omfattning.

Lägges härtill den omständigheten att det svenska kulturlivet står i en stor tacksamhetsskuld till översättarkåren, som — hängiven en kulturpolitiskt livsviktig uppgift — ägnar tid, krafter och kunskaper åt att till vårt språk överföra den utländska litteraturen och för detta ofta ytterst krävande arbete gottgöres med en orimligt låg ersättning, så understrykes ytterligare vikten och betydelsen av att även översättarna på föreslaget sätt beredes ersättning för biblioteksutlåningen av sina verk. De kvalificerade översättarna i vårt land — och det är uteslutande dessa, som de båda framställningarna åsyftar — skulle med denna anordning kunna beredas trygghet för sin ålderdom, ekonomisk hjälp vid sjukdom och annan nedsättning av arbetsförmågan, stöd och uppmuntran och möjligheter till vidareutbildning; allt angelägna önskemål för en numerärt ringa men ytterligt betydelsefull samhällsgrupp.

Till stöd för det i *motionerna I: 296* och *II: 381* framställda yrkandet har åberopats följande.

I förarbetena till Kungl. Maj:ts proposition år 1953 om ersättning åt författare för utlåning av deras verk genom bibliotek togs frågan upp om icke bibliotekspengarna även skulle utgå till översättarna. Bland annat uttalade bokutredningen att översättningsarbetet i vissa fall kunde betraktas såsom en nydiktning av samma kvalitet som det ursprungliga diktverket. Emellertid upptog departementschefen icke översättarna bland de kategorier till vilka bibliotekspengar skulle utgå.

I årets statsverksproposition (VIII h. t. punkt 25) har frågan åter aktualiserats genom en framställning från styrelsen för Sveriges författarfond om att anslaget för ersättning åt författare för utlåning av deras verk genom bibliotek måtte höjas med visst belopp samt att del av biblioteks-

pengarna skulle användas till ersättning för översatta verk. De fakta beträffande översättarkårens ställning, som De fria litterära yrkesutövarnas centralorganisation anför i anledning av författarfondens framställning, borde redan de utgöra en tillfyllestgörande motivering för att diskrimineringen av översättarna måtte upphävas. Det finns också skäl att fästa uppmärksamheten på ett i propositionen refererat yttrande från auktorrättskommittén, som visar att den likställdhet med författarna som redan den nuvarande lagen om rätt till litterära och musikaliska verk tillerkänner översättarna, numera har slagit igenom i det allmänna medvetandet. Den logiska följden härav borde vara att översättarna bör ha samma rätt till bibliotekspengarna som författarna.

Sveriges författarfond har föreslagit att den för översättarna avsedda delen av bibliotekspengarna i sin helhet skall tillföras fonden för att användas till pensioner, understöd, stipendier och resebidrag för översättarna. Någon anledning att på detta sätt göra en åtskillnad mellan disponeringen av de pengar ur fonden, som för närvarande utgår till författarna och som enligt Sveriges författarfond bör utgå till översättarna, finnes icke. Den konstruktion Sveriges författarfond föreslagit ter sig närmast såsom om pengarna bör utgå i form av ett socialt bidrag.

Vi får därför förorda att de nu gällande reglerna för disponeringen av anslaget till ersättning åt författare för utlåning av deras verk genom bibliotek ändras därhän att anslaget jämväl kan disponeras såsom ersättning åt översättare för utlåning av översatta verk genom bibliotek. En sådan ändring synes icke påkalla någon höjning av anslaget.

*Utskottet.* Såsom av den lämnade redogörelsen framgår har departementschefen icke funnit sig beredd att tillstyrka de framställda förslagen om bibliotekersättning för översatta verk.

I de föreliggande motionerna har starkt betonats att det från rättvisesynpunkter syntes sakligt motiverat att ersättning för biblioteksutlåning jämväl borde tillkomma översättare. Enligt utskottets mening tala onekligen vissa skäl för att detta krav tillgodoses. Utskottet kan likväl icke förorda, att detta skulle ske på sätt i motionerna I: 296 och II: 381 angivits, vilket skulle medföra att de tillgängliga medlen för gottgörelse åt författarna komme att beskäras. Huruvida ersättning åt översättare i annan ordning än de i ärendet framställda förslagen från Sveriges författarfond och Flyco ifrågasatts kan komma till stånd undandraget sig utskottets bedömande. Utskottet förutsätter emellertid att Kungl. Majt efter närmare undersökningar beträffande förevarande spörsmål överväger vilka åtgärder, som kunna befinnas ägnade att på lämpligt sätt bereda översättarna viss gottgörelse, och — därest detta befinnes böra ske genom anvisande av medel på riksstaten — i samband med anslagsavvägningarna prövar om utrymme framdeles kan beredas för detta ändamål.

På grund av vad sålunda anförts avstyrker utskottet bifall till motionerna I: 296 och II: 381 och är icke heller berett att såsom i motionerna I: 235 och II: 285 påyrkats förorda, att riksdagen skulle i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag i ämnet till 1959 års riksdag.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framställda förslag och hemställer alltså,

a) att riksdagen må till *Ersättning åt författare för utlåning av deras verk genom bibliotek* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 870 000 kronor;

b) att motionerna I: 296 och II: 381 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

c) att motionerna I: 235 och II: 285 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

172:o) **Stipendier åt författare av hög litterär förtjänst.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 339, s. 772—774), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Stipendier åt författare av hög litterär förtjänst* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 100 000 kronor.

173:o) **Understöd åt skriftställaren E. H. Thörnberg.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 340, s. 774), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt skriftställaren E. H. Thörnberg* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 6 000 kronor.

174:o) **Statens konstråd.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 341, s. 774 och 775), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens konstråd* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 14 800 kronor.

175:o) **Konstnärlig utsmyckning av statliga byggnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 342, s. 775 och 776), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Konstnärlig utsmyckning av statliga byggnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

176:o) **Teaterrådet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 343, s. 776), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Teaterrådet* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

177:o) **Bidrag till samfundet De nio.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 344, s. 776), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till samfundet De nio* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 10 000 kronor.

178:o) **Sveriges deltagande i det s. k. tredje internationella geofysiska året.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 345, s. 776—778), vilket innebär en anslagsminskning med 285 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges deltagande i det s. k. tredje internationella geofysiska året* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

## Diverse

179:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Uppsala universitets delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Lunds universitets delfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 346, s. 779), vilket innebär beträffande det förstnämnda anslaget oförändrad medelsanvisning, beträffande det andra anslaget en höjning med 1 440 000 kronor, beträffande det tredje anslaget en höjning med 72 000 kronor och beträffande det sista anslaget en höjning med 57 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1958/59 anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond* ett förslagsanslag av 29 000 kronor;

b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 13 779 000 kronor;

c) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Uppsala universitets delfond* ett förslagsanslag av 1 560 000 kronor;

d) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Lunds universitets delfond* ett förslagsanslag av 1 193 000 kronor.

180:o) **Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 347, s. 779), vilket innebär en anslagshöjning med 100 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 24 000 kronor.

181:o) **Sveriges anslutning till vissa internationella vetenskapliga sammanslutningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 348, s. 780), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges anslutning till vissa internationella vetenskapliga sammanslutningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 37 000 kronor.

182:o) **Bidrag till svenska institutet i Rom m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 349, s. 780—782), vilket innebär en anslagshöjning med 4 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till svenska institutet i Rom m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 110 000 kronor.

183:o) **Skandinavisk bibliotekarie vid nordiska avdelningen av S:te Genevièvebiblioteket i Paris m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 350, s. 782), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skandinavisk bibliotekarie vid nordiska avdelningen av S:te Genevièvebiblioteket i Paris m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 7 000 kronor.

184:o) **Bidrag till avlöning av föreståndare för svenska studenthemmet i Paris.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 351, s. 782), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till avlöning av föreståndare för svenska studenthemmet i Paris* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 10 500 kronor.

185:o) **Främjande av internationellt-kulturellt samarbete.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 352, s. 782 och 783), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Främjande av internationellt-kulturellt samarbete* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 375 000 kronor.

186:o) **Främjande av nordiskt-kulturellt samarbete.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 353, s. 783 och 784), vilket innebär anvisande

av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Främjande av nordiskt-kulturellt samarbete* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

187:o) **Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 354, s. 784—786), vilket innebär en anslagshöjning med 198 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 978 000 kronor.

188:o) **Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 355, s. 786—788), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kronor.

189:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 356, s. 788), vilket innebär en anslagshöjning med 500 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 1 250 000 kronor.

190:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 357, s. 788 och 789), vilket innebär en anslagshöjning med 30 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 330 000 kronor.

191:o) **Uppskjutna frågor.** Beträffande vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen under de punkter, som angivas i vid detta utlåtande fogad *Bilaga*, avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 11 mars 1958

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Ohlon, Gustaf Andersson, Ivar Johansson, Birger Andersson, Thun, Bergman, Holmqvist, Rikard Svensson, Söderberg, Axel Johannes Andersson, Palme, Arrhén och Anders Johansson; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström, Petterson i Degerfors, Thapper, Ståhl, Gustafsson i Stockholm, Karlsson i Olofström, Nilsson i Göingegården, fröken Karlsson, herr Arvidson, fröken Vinge, herrar Helén, Johansson i Norrköping, Gustafsson i Kårby och fröken Liljedahl.

### Reservationer

1) vid punkten 103 (Skolöverstyrelsen: Avlöningar) av herr Anders Johansson, fröken Vinge och fröken Liljedahl, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 238 och II: 288 och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Det i motionerna I: 238 och II: 288 framställda förslaget om inrättandet av en tjänst som konsulent för skolmåltider i Ae 21 överensstämmer med skolöverstyrelsens äskande i denna del. Skolöverstyrelsen har påpekat, att de två konsulenter som nu disponeras ej kan besöka tillnärmelsevis alla skoldistrikt, från vilka framställts önskemål om besök för instruktion om skolmåltidsverksamhetens praktiska organisation. Statskontoret har i sitt yttrande förklarat sig icke vilja motsätta sig inrättandet av den föreslagna konsulenttjänsten, enär rådgivning och arbetsstudier rörande skolmåltiderna torde vara ägnade att medföra kostnadsbesparande rationaliseringar av skolmåltidsverksamheten. Det motionsvis framställda yrkandet överensstämmer sålunda väl med de besparingssträvanden, som icke minst i nuvarande budgetläge är nödvändiga.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 238 och II: 288 ävensom med avslag å motionerna I: 237 och II: 287,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1958/59, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för skolöverstyrelsen, som föranledes av vad utskottet anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för skolöverstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

#### Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis .....	2 003 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis .....	445 000

*Statsutskottets utlåtande nr 8 år 1958*

3. Arvoden till experter och tillfällig personal m. m., <i>förslagsvis</i> .....	110 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	2 261 800
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....	683 000
	Summa kronor 5 502 800

c) till *Skolöverstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 5 502 800 kronor.»

2) vid *punkten 117* (Studiestipendier åt lärarinnor på det husliga området) av fröken *Vinge*.

3) vid *punkten 140* (Studiebidrag och stipendier) av herrar *Arrhén*, *Skoglund* i Doverstorp, *Nilsson* i Göingegården och fröken *Karlsson*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka bifall till det i motionerna I: 227 och II: 277, såvitt här är i fråga, framställda yrkandet och alltså hemställa,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 227 och II: 277, såvitt här är i fråga, till *Studiebidrag och stipendier* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 47 255 000 kronor.



## Uppskjutna frågor

Punkt i 8:e huvud- titeln	Avsnitt respektive anslagsrubrik
66—70	Musikaliska akademien med musikhögskolan
73	Vissa åtgärder för upprustning av universitet och högskolor
74—78	Uppsala universitet
79—83	Lunds universitet
84—89	Göteborgs universitet
90—94	Karolinska mediko-kirurgiska institutet
95	Medicinska högskolan i Umeå
96	Vissa kostnader för läkarutbildningen
97	Bidrag till Stockholms högskola
98	Ersättning för vissa till Stockholms högskola upplåtna lokaler
99	Ersättning för viss tomträttsavgäld till Stockholms stad
100—104	Tandläkarhögskolan i Stockholm
105—109	Tandläkarhögskolan i Malmö
	Tandläkarhögskolorna:
110	Anskaffning av undervisningsinstrument m. m.
111	Lärarkliniker
112	Anordnande av utbildning för tandtekniker och tandsköterskor
130	Farmaceutiska institutet: Ökad intagning av studerande
149—168	Tekniska högskolor
	Skolöverstyrelsen:
171	Försöksverksamhet m. m.
	Särskilda försöksskolan i Linköping:
172	Driftkostnader
173	Utrustning
179	Folkskoleseminarieorganisationen m. m.
191	Kurser för gymnasieingenjörer
213—259	Folkskoleväsendet m. m.
260—288	Yrkesundervisningen
289—309	Folkbildningsåtgärder i övrigt m. m.